

«پیمایش‌های بنگاه» و «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار
و عملکرد بنگاه»: مروری بر روش‌شناسی

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۴۸۴۵
اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	۱. آشنایی با روش شناسی
۳.....	۱-۱. پیمایش‌های بنگاه (ثأ).....
۷.....	۱-۲. پیمایش‌های محیط کسب و کار و عملکرد بنگاه (ثتأأ).....
۱۰.....	۲. توصیف نماگرهای پیمایش‌های بنگاه
۱۱.....	۲-۱. مقررات‌گذاری و مالیات
۱۵.....	۲-۲. فساد.....
۱۹.....	۲-۳. جرم و جنایت
۲۲.....	۲-۴. بخش غیررسمی.....
۲۴.....	۲-۵. جنسیت.....
۲۶.....	۲-۶. تأمین مالی
۳۱.....	۲-۷. زیرساخت‌ها.....
۳۸.....	۲-۸. نوآوری و فناوری.....
۴۰.....	۲-۹. تجارت.....
۴۴.....	۲-۱۰. نیروی کار
۴۸.....	۲-۱۱. ویژگی‌های بنگاه
۵۰.....	۲-۱۲. بزرگترین مانع.....
۵۴.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۵۵.....	منابع و مأخذ.....

«پیمایش‌های بنگاه» و «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار» و عملکرد بنگاه: مروری بر روش‌شناسی

چکیده

امروزه گزارش‌های متنوعی در سطح جهان برای ارزیابی کیفیت محیط کسب‌وکار کشورها تهیه و تدوین می‌شوند. این گزارش‌ها می‌توانند با ارائه تصویری از وضعیت موجود، ابزاری برای تصمیم‌گیری سیاستگذاران برای حرکت به سمت وضعیت مطلوب را فراهم کنند. گزارش‌های «پیمایش‌های بنگاه (ES)» و «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه (BEEPS)» که توسط بانک جهانی و بانک اروپایی بازسازی و توسعه تهیه و منتشر می‌شوند، در زمره جدیدترین این قبیل گزارش‌ها با وسیع‌ترین پوشش از نظر ابعاد و موضوعات مورد بررسی و تعداد پرسش‌شوندگان در سراسر دنیا هستند. نماگرهای مورد بررسی در این گزارش‌ها عبارتند از: مقررات‌گذاری و مالیات، فساد، تأمین مالی، زیرساخت‌ها، نوآوری و فناوری، تجارت، نیروی کار، جرم و جنایت، بخش غیررسمی، جنسیت، ویژگی‌های بنگاه، بزرگترین مانع و عملکرد بنگاه مصاحبه‌شونده.

برخلاف بسیاری از شاخص‌های محیط کسب‌وکار که داده‌های مورد استفاده در آنها مبتنی بر آمارهای رسمی کشورها یا نظرسنجی از تعداد محدودی از خبرگان است، منابع داده‌های مورد استفاده در گزارش‌های مذکور، به‌طور مستقیم از مصاحبه‌های چهره به چهره با مدیران کسب‌وکارهای بخش خصوصی به روش علمی به‌دست می‌آید. جمهوری اسلامی ایران در زمره بیش از ۱۲۰ کشور مورد بررسی این گزارش‌ها نیست، لذا مروری بر روش‌شناسی دو گزارش ES و BEEPS می‌تواند به الگوبرداری و پیاده‌سازی چنین پیمایش‌هایی برای ارزیابی و سیاست‌گذاری بهتر و دقیق‌تر محیط کسب‌وکار کشور کمک کند.

مقدمه

پیمایش‌های بنگاه (ES)^۱ که با اقدام بانک جهانی تحقق پذیرفته است، به جمع‌آوری داده‌های بخش‌های تولیدی و خدماتی کلیدی در جهان^۲ می‌پردازند. تمامی این داده‌ها برای ساخت تعدادی نماگر مورد استفاده قرار می‌گیرند که این نماگرها خود ابزاری برای محک زدن کیفیت محیط کسب‌وکار در جهان محسوب می‌شوند.

پیمایش‌هایی که در سطح بنگاه به اجرا گذاشته می‌شوند نمونه‌ای از بخش خصوصی یک اقتصاد است. این نظرسنجی، دربرگیرنده طیف وسیعی از موضوعات محیط کسب‌وکار شامل ویژگی‌های بنگاه، مشارکت جنسیتی، دسترسی به منابع مالی، فروش سالانه، هزینه نهاده‌ها، نیروی کار، ترکیب نیروی کار، رشوه، کسب مجوز، زیرساخت‌ها، تجارت، جرم و جنایت، رقابت، استفاده از ظرفیت، زمین و مجوزها، مالیات‌ها، بخش غیررسمی، روابط دولت و کسب‌وکار، نوآوری و فناوری و معیارهای عملکرد است.^۳

این پیمایش‌ها ابزارهای استاندارد و روش‌های نمونه‌گیری واحدی را به کار می‌گیرند تا خطاهای اندازه‌گیری را به حداقل رسانده و داده‌ها در تمامی اقتصادهای جهان قابلیت مقایسه داشته باشند.^۴ از آنجا که داده‌های تابلویی^۵ یکی از بهترین روش‌ها برای بررسی دقیق و مشخص کردن این نکته است که بهره‌وری بنگاه، طی زمان چگونه و توسط کدام تغییرات محیط کسب‌وکار متأثر می‌شود، لذا تیم نظرسنجی بنگاهی داده‌های تلفیقی را در اولویت قرار داده‌اند.^۶ در همین راستا بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD)^۷ پیمایش محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه (BEEPS)^۸ را با مشارکت بانک جهانی به اجرا در می‌آورد. BEEPS یک نظرسنجی در سطح بنگاه و براساس مصاحبه‌های چهره به چهره با مدیران است که کیفیت محیط کسب‌وکار را مورد ارزشیابی قرار می‌دهد.

گزارش حاضر در صدد آن است تا تصویری روشن از روش‌شناسی مورد استفاده در پیمایش‌های بنگاه (ES) و پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه (BEEPS) ارائه دهد. همچنین تلاش شده است تا به تبیین جزئیات مرتبط با نحوه طبقه‌بندی بخش‌های اقتصادی در محیط کسب‌وکار، مبانی و روش نمونه‌گیری، اهداف انجام این پیمایش‌ها و سایر توضیحات مرتبط پرداخته شود. بر همین اساس،

1. Enterprise Surveys (ES)

۲. مناطق و نواحی جغرافیایی پوشش داده شده در گزارش پیمایش‌های بنگاه عبارتند از: آسیای شرقی و اقیانوسیه، اروپای شرقی و آسیای مرکزی، آمریکای لاتین و منطقه کارائیب، خاورمیانه و شمال آفریقا، منطقه آفریقا، جنوب آسیا. (برگرفته از گزارش توصیف نماگرهای نظرسنجی بنگاه‌ها در سال ۲۰۱۲):

ES Indicator Description 2012, page 8

همچنین شایان ذکر است طبق طبقه‌بندی ارائه شده در سایت رسمی «پیمایش‌های بنگاه‌ها» داده‌های مربوط به گروه کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) نیز در تفکیک بخشی لحاظ شده است.

3. International Data Service Center (IDSC), Online at: Idsc.iza.org/?page=27&id=311

۴. برگرفته از سایت رسمی بانک اروپایی بازسازی و توسعه: www.ebrd-beeps.com

5. Panel Data

6. ebrd-beeps.com

7. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

8. Business Environment and Enterprise Performance Surveys (BEEPS)

این گزارش در دو بخش تنظیم شده است: بخش اول به ارائه توضیحاتی درخصوص آشنایی با پیمایش‌های بنگاه (با اشاره به ES و BEEPS) و روش‌شناسی به کار رفته در اجرایی ساختن این پیمایش‌ها اختصاص یافته است. ازسوی دیگر نظر به اهمیت شناخت کافی نسبت به نماگرهای جهانی به کار رفته در این پیمایش‌ها و ضرورت توجه به عوامل متعدد اثرگذار بر محیط کسب‌وکار، در بخش دوم، ترجمه گزارش توصیف نماگرهای پیمایش‌های بنگاه ارائه شده است.

۱. آشنایی با روش‌شناسی

۱-۱. پیمایش‌های بنگاه (ES)

پیمایش‌های بنگاه، تعدادی از عوامل تشکیل‌دهنده محیط کسب‌وکار را مورد توجه قرار می‌دهند. این عوامل می‌توانند سبب تقویت یا تضعیف انگیزش و سودآوری فعالیت بنگاه‌ها شوند. پیمایش‌های بنگاه (ES) توسط بانک جهانی و شرکای آن در غالب مناطق^۱ جغرافیایی انجام شده و شرکت‌های کوچک، متوسط و بزرگ را پوشش می‌دهند. این پیمایش‌ها براساس نمونه‌هایی به نمایندگی از بنگاه‌های بخش رسمی خصوصی غیرکشاورزی^۲ سازماندهی و مدیریت شده است.^۳

پیمایش‌های بنگاه (ES) توسط مالکان کسب‌وکارها و مدیران عالی‌رتبه پاسخ داده شده و به‌طور معمول شامل حدود ۱۲۰۰ تا ۱۸۰۰ مصاحبه‌شونده برای اقتصادهای بزرگتر، ۳۶۰ مصاحبه‌شونده برای اقتصادهای متوسط و ۱۵۰ مصاحبه‌شونده برای اقتصادهای کوچک مورد بررسی می‌شود.^۴ بخش‌های تولیدات کارخانه‌ای و خدمات جزء کسب‌وکارهایی هستند که در اولویت مصاحبه قرار دارند.

گروه پیمایش‌های بنگاه (ES) در صدد آن است تا اهداف زیر را محقق سازد:^۵

۱. ارائه نماگرهای محیط کسب‌وکار که به‌لحاظ آماری معنادار بوده و بین تمامی اقتصادهای جهان قابل مقایسه باشند.

۲. ارزشیابی محدودیت‌های پیش روی رشد بخش خصوصی و عملکرد بنگاه.

۳. تشکیل مجموعه‌هایی از داده‌ها در سطح شکل‌ها (بنگاه‌ها) که پیگیری تغییرات محیط کسب‌وکار را طی زمان امکان‌پذیر و بنابراین به‌عنوان مثال ارزشیابی اثر اصلاحات و تغییرات سیاستی را میسر سازند.

۴. تحریک و تشویق به گفتمان سیاستی پیرامون محیط کسب‌وکار و کمک به شکل‌دهی مباحث مورد اصلاح.

۱. به مناطق جغرافیایی مربوطه در باورقی شماره ۲ صفحه قبل اشاره شده است.

2. non agricultural formal private economy

3. Interprise Surveys Indicator Descriptions, May 2012, p.2

4. International Data Service Center (IDSC), Online at: Idsc.iza.org/?page=27&id=311

5. World Bank's Enterprise Survey- Understanding the Questionnaire, December 2010

در ادامه به مباحث فنی‌تر در رابطه با نمونه‌گیری و ضوابط آن در پیمایش بنگاه پرداخته می‌شود.

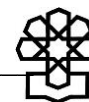
نحوه و ضوابط طبقه‌بندی بنگاه‌ها و تعیین حجم نمونه در پیمایش‌های بنگاه (ES)^۱

صنایعی که تحت شمول پیمایش بنگاه‌ها واقع می‌شوند (طبق طبقه‌بندی استاندارد صنعتی بین‌المللی - ISIC Rev 3.1) عبارتند از: کلیه بخش‌های تولیدات کارخانه‌ای (گروه D)، ساختمان (گروه F)، خدمات (گروه G، H)، حمل‌ونقل، انبارداری و ارتباطات (گروه I) و کامپیوتر و فعالیت‌های مربوطه (از گروه K). به‌منظور محدود کردن پیمایش‌ها به حیطه اقتصاد رسمی، قالب نمونه برای هر کشور باید تنها شامل تشکیلاتی با ۵ نفر کارکن یا بیشتر باشد.

در این پیمایش‌ها سه ضابطه به‌عنوان پایه و اساس طبقه‌بندی مدنظر قرار گرفته است: بخش فعالیت، اندازه بنگاه و محل استقرار جغرافیایی. تفکیک به‌لحاظ «اندازه بنگاه» به صورتی است که بنگاه‌های دارای ۵-۱۹ کارکن کوچک، بنگاه‌های دارای ۲۰-۹۹ کارکن متوسط و بنگاه‌های دارای ۱۰۰ کارکن یا بیشتر بنگاه بزرگ در نظر گرفته می‌شوند. «توزیع جغرافیایی» به‌منظور منعکس ساختن فعالیت‌های اقتصادی غیرکشاورزی یک کشور تعریف شده است؛ برای اغلب کشورها این مورد نشان‌دهنده مراکز و نواحی عمده و با اهمیت شهری آن کشورهاست. طبقه‌بندی براساس «بخش فعالیت» بستگی به اندازه اقتصاد دارد که توسط درآمد ناخالص ملی (GNI)^۲ اندازه‌گیری می‌شود. همان‌گونه که در جدول ۱ نشان داده شده است اقتصادهای بسیار کوچک (GNI کمتر از ۱۵ میلیارد دلار برحسب سال ۲۰۰۸) در دو گروه طبقه‌بندی می‌شوند: تولیدات کارخانه‌ای و سایر بخش‌های اقتصادی غیرکشاورزی که به هر گروه ۷۵ مصاحبه‌شونده اختصاص داده شده است. برای اقتصادهای کوچک (GNI بین ۱۵ و ۱۰۰ میلیارد دلار) کل صنایع به تولیدات کارخانه‌ای، خرده‌فروشی و سایر فعالیت‌های غیرکشاورزی طبقه‌بندی می‌شوند. این شرایط با ملحوظ داشتن تفاوت در اندازه اقتصادها برای اقتصادهای متوسط و بزرگ نیز نشان داده شده است.

۱. توضیحات ارائه شده در این قسمت با استناد به بخش روش‌شناسی نمونه‌گیری و زیربخش نکات نمونه‌گیری در سایت ebrd-beeps.com تنظیم شده در ۲۹ اگوست ۲۰۰۹ ارائه شده است.

2. Gross National Income (GNI)

جدول ۱. طبقه‌بندی برحسب بخش برای اندازه‌های مختلف اقتصاد

اندازه	درآمد ناخالص ملی (برحسب دلار ۲۰۰۸)	تعداد صنایع تولیدات کارخانه‌ای	تعداد صنایع خدماتی	سایر بخش‌های اقتصادی غیرکشاورزی	اندازه کل نمونه
بسیار کوچک	کمتر از ۱۵ میلیارد دلار	۱	مشترک با هم		۱۵۰
کوچک	بین ۱۵ و ۱۰۰ میلیارد دلار	۱	۱	۱	۳۶۰
متوسط	بین ۱۰۰ و ۵۰۰ میلیارد دلار	۵	۱	۱	۱۰۰۰
بزرگ	بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار	۷	۱	۱	۱۳۲۰

طبق آمارهای بانک جهانی، ایران به‌عنوان یکی از کشورهای ناحیه خاورمیانه و شمال آفریقا از درآمد ناخالص ملی سرانه‌ای معادل با ۵۷۸۰ دلار آمریکا (در سال ۲۰۱۳) برخوردار است و در طبقه‌بندی درآمدی، جزء کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا قرار گرفته است (البته ایران تاکنون در این پروژه رصد نشده است).

تعیین حجم نمونه صحیح در پیمایش‌ها و برآوردهای آماری از اهمیت برخوردار است؛ انتخاب نمونه بیش از حد بزرگ ممکن است لزوماً به افزایش دقت برآوردها منجر نشده و در مقابل، به افزایش هزینه‌های طرح و عدم سازگاری با بودجه تخصیص داده شده بینجامد. از سوی دیگر، نمونه بیش از اندازه کوچک نیز از دقت تخمین‌ها می‌کاهد. لذا روش‌شناسی نمونه‌گیری پیمایش‌های بنگاه (ES) بانک جهانی برای دستیابی به دو هدف عمده اندازه نمونه را متناسب انتخاب می‌کند:^۱

۱. محک زدن فضای سرمایه‌گذاری هر یک از اقتصادهای جهان،
 ۲. انجام تحلیل از عملکرد بنگاه با تمرکز عمده بر آن که چگونه محدودیت‌های سرمایه‌گذاری، بهره‌وری و ایجاد مشاغل را در بخش‌های منتخب تحت تأثیر قرار می‌دهند.
- درخصوص اندازه نمونه، جدول ۲ حداقل اندازه نمونه را برای جامعه‌هایی با اندازه‌های متفاوت نشان می‌دهد.

جدول ۲. اندازه نمونه مورد نیاز با سطح اطمینان ۹۰ درصد و خطای ۵ درصد و ۷/۵ درصد

اندازه نمونه با خطای (۷٪)	اندازه نمونه با خطای (۵٪)	اندازه جامعه (تعداد کل بنگاه‌ها)
۳۶	۴۲	۵۰
۵۵	۷۳	۱۰۰
۷۵	۱۱۵	۲۰۰
۸۶	۱۴۳	۳۰۰
۹۳	۱۶۲	۴۰۰
۹۷	۱۷۶	۵۰۰
۱۰۰	۱۸۷	۶۰۰
۱۰۳	۱۹۵	۷۰۰
۱۰۵	۲۰۲	۸۰۰
۱۰۶	۲۰۸	۹۰۰
۱۰۷	۲۱۳	۱۰۰۰
۱۱۰	۲۲۳	۱۲۵۰
۱۱۱	۲۲۹	۱۵۰۰
۱۱۳	۲۳۴	۱۷۵۰
۱۱۳	۲۳۸	۲۰۰۰
۱۱۵	۲۴۴	۲۵۰۰
۱۱۶	۲۴۸	۳۰۰۰
۱۱۷	۲۵۷	۵۰۰۰
۱۱۹	۲۶۳	۱۰۰۰۰
۱۲۰	۲۶۹	۵۰۰۰۰
۱۲۰	۲۷۰	۱۰۰۰۰۰

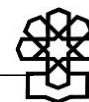
این حجم نمونه از طریق فرمول زیر قابل دستیابی است:

$$n = \left[\frac{1}{N} + \frac{N-1}{N} \cdot \frac{1}{P \cdot Q} \left(\frac{k}{Z_{1-\alpha/2}} \right)^2 \right]^{-1}$$

به‌طور کلی N : اندازه جامعه، P ، نسبت جامعه (به‌طور مثال درصد بنگاه‌های مشغول به فعالیت در یک مکان جغرافیایی خاص به کل بنگاه‌های کشور) و $Q = 1-P$ ، لذا K : سطح دلخواه دقت، Z : ارزش آماره نرمال استاندارد برای سطح اطمینان $1-\alpha$ هستند.

در ادامه مطالب توضیحاتی در خصوص پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه (BEEPS)

ارائه شده است.

۲-۱. پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه (BEEPS)

پیمایش‌های بنگاه (ES) انجام شده در کشورهای اروپای شرقی و آسیای مرکزی تحت عنوان - پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه BEEPS^۱ - شناخته شده است و به‌طور مشترک از سوی بانک جهانی و بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD)^۲ صورت می‌پذیرد.^۳ EBRD در راستای نظارت و ارزشیابی پیشرفت در فرآیند گذار، دامنه وسیعی از منابع را مورد استفاده قرار می‌دهد؛ اما یکی از آنها یعنی «پیمایش محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه» از اهمیتی ویژه برخوردار است. بر همین اساس، BEEPS که به‌صورت مشترک از سوی بانک جهانی و بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD) انجام می‌شود برای این دو نهاد به ابزاری حائز اهمیت برای نظارت و درک تغییرات محیط کسب‌وکار در اروپای مرکزی و کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق تبدیل شده است.^۴ شایان ذکر است تأمین مالی کلیه ادوار پیمایش‌های BEEPS اصولاً توسط اعطاکندگانی مالی از جمله صندوق همکاری ژاپن - اروپا^۵ و صندوق اهداکندگانی چندگانه^۶ برای کشورهای در حال گذار صورت گرفته است.^۷

بر پایه اطلاعات منتشرشده در سایت اختصاصی «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه»،^۸ این پیمایش از سال ۱۹۹۹ به اجرا درآمده است. دور اول این پیمایش مربوط به بخش فعالیت و محل استقرار بنگاه بود و در دور دوم (۲۰۰۲) بحث مالکیت (تحت تملک خارجی و یا دولتی بودن بنگاه) افزوده شد. به بیانی دیگر قلمرو و دامنه فعالیت پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه به‌طور پیوسته و مستمر از زمان اجرای دور اول پیمایش در سال ۱۹۹۹ رو به رشد نهاده است.

پیمایش سال ۱۹۹۹، در نگاهی دقیق‌تر ۳۰۰۰ بنگاه را در ۲۰ کشور تحت پوشش قرار می‌داد؛ اما اندازه نمونه مورد بررسی در سال ۲۰۰۲ به ۶۱۰۰ بنگاه در ۲۶ کشور بالغ شد و در سال ۲۰۰۵ به حدود ۹۵۰۰ بنگاه در ۲۷ کشور رسید.^۹ در دور سوم (۲۰۰۵) موضوع صادرکنندگان اضافه شد. از دور چهارم در سال ۲۰۰۸، «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه» از روش‌شناسی جهانی پیمایش بنگاه^{۱۰} پیروی کرد و نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای را مورد استفاده قرار داد. در یک نمونه تصادفی طبقه‌ای، تمامی واحدهای نمونه در داخل گروه‌های همگن گروه‌بندی می‌شوند و نمونه‌های ساده تصادفی از داخل هر گروه انتخاب می‌شود. طبقه‌های پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه عبارتند از:

1. Business Environment and Enterprise Performance Surveys (BEEPS)
2. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
3. Interprise Surveys Indicator Descriptions, May 2012
4. Fankhauser, Samuel; Doing Business in Transition Countries, *European Bank for Reconstruction and Development*
5. Japan-Europe Cooperation Fund
6. Multi-donor Fund
۷. همان.
8. Ebrd-beeps.com
9. Fankhauser, Samuel; Doing Business in Transition Countries, *European Bank for Reconstruction and Development*
10. Enterprise Surveys Global Methodology

اندازه بنگاه، بخش و ناحیه جغرافیایی در یک کشور. همان‌گونه که پیش‌تر در قسمت پیمایش بنگاه (ES) توضیح داده شد سطوح اندازه بنگاه در قالب ۵-۱۹ کارکن (بنگاه کوچک)، ۲۰-۹۹ کارکن (بنگاه متوسط) و بیش از ۱۰۰ کارکن (بنگاه‌های بزرگ‌تر) طبقه‌بندی می‌شود. تفکیک بخش‌ها به‌طور معمول به‌صورت تولیدات کارخانه‌ای، خرده‌فروشی و سایر خدمات است. برای اقتصادهای بزرگ‌تر نظیر روسیه، اوکراین و ترکیه زیر بخش‌های خاص از تولیدات کارخانه‌ای براساس عواملی چون (میزان) اشتغال و ارزش‌افزوده و سایر ویژگی‌های بنگاه انتخاب می‌شوند.

برای توضیح بیشتر درخصوص نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای باید خاطر نشان کرد که در نمونه «ساده» تصادفی، کلیه اعضای مورد بررسی از احتمال انتخاب یکسانی برخوردارند و هیچ نوع وزن‌دهی به مشاهدات صورت نمی‌گیرد. حال آنکه همان‌گونه که در قسمت فوق بیان شد در نمونه تصادفی «طبقه‌ای» کلیه واحدهای جامعه در داخل گروه‌های همگن دسته‌بندی و نمونه‌های ساده تصادفی از داخل هر گروه انتخاب می‌شوند. این روش امکان محاسبه برآوردها را برای هریک از طبقات و با سطح خاصی از دقت میسر می‌سازد و در عین حال برآوردهای جامعه نیز می‌توانند توسط وزن‌دهی مناسب به تک تک مشاهدات مورد تخمین واقع شوند. تحت شرایطی معین، دقت برآوردها در نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بالاتر از دقت مزبور در نمونه‌گیری تصادفی ساده است.^۱

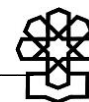
از مزایای پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه آن است که قادر است تفاوت‌های آشکار در درک موانع تجاری از سوی بنگاه‌ها را در مناطق در حال گذار به معرض نمایش گذارد. این امر می‌تواند تا حد زیادی توسط تفاوت‌های موجود در محیط کسب‌وکار بین کشورها قابل توضیح باشد. در حقیقت قریب به ۶۰ تا ۹۰ درصد از تفاوت‌های موجود در محدودیت‌های گزارش شده (مربوط به محیط کسب‌وکار) می‌تواند به ویژگی‌های خاص یک کشور نسبت داده شود.^۲ شناسایی این تفاوت‌ها به سیاستگذار این امکان را می‌دهد تا تمرکز و توجه را بر محدودیت‌هایی معطوف دارد که (این محدودیت‌ها) به‌طور خاص برای بنگاه‌هایی برخوردار از بیشترین توان بالقوه برای رشد ایجاد تنگنا کرده‌اند.

یکی از گزارش‌های بین‌المللی که برپایه روش‌شناسی «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه» تنظیم شده، گزارش انتشار یافته توسط بانک جهانی با عنوان «روند فساد اداری و بار مقررات در کشورهای شرق اروپا و آسیای مرکزی»^۳ است. گزارش مذکور به بررسی مشکلات ناشی از بروز فساد اداری در شرکت‌های خصوصی پرداخته و عمدتاً سه حوزه مدیریت مالیاتی، گمرکات و نظام‌های حقوقی و قضایی (با تأکید بر نقش دادگاه‌ها) را در مرکزیت توجه قرار داده است. یکی از نکات قابل دریافت از این گزارش آن است که وجه اشتراک این سه حوزه، بحث پیچیده پرداخت و دریافت رشوه است. لکن

1. G20 Financial Inclusion Indicators (Methodology), Global Partnership for Financial Inclusion (GPII)

2. Fankhauser, Samuel; Doing Business in Transition Countries, *European Bank for Reconstruction and Development*

3. World Bank, Trends in Corruption and Regulatory Burden in Eastern Europe and Central Asia, Washington, 2011

ارتباط بین این موارد (نه لزوماً اشتراکی سه‌گانه) ممکن است به طریقی دیگر نیز حاصل شود به‌گونه‌ای که واسطه این ارتباط، موضوع «حقوق مالکیت» و اهمیت تأمین امنیت باشد.

حقوق مالکیت برخوردار از امنیت، «حجم کاری دادگاه‌ها» در مورد حل و فصل اختلافات را کاهش می‌دهد. علاوه بر این، «درآمدهای مالیاتی» ایجاد کرده و از هزینه و زمان صرف شده در پروژه‌های توسعه که مرتبط با تملک زمین باشند جلوگیری به عمل می‌آورد. بنابراین حقوق مالکیت، هزینه مبادله معکوس است و کارایی را افزایش می‌دهد.^۱ لذا ملاحظه می‌شود دو مورد از موارد سه‌گانه فوق از طریق حقوق مالکیت قابل پیوند هستند.

علاوه بر این، در مطالعاتی متعدد بسیاری از اقتصاددانان به تبعیت از دوستو استدلال می‌کنند که حمایت از حقوق مالکیت دارای منافع بسیار است که شامل سطح بالاتر «سرمایه‌گذاری»، «عرضه نیروی کار» بیشتر، افزایش سطح «تجارت» و دسترسی بهتر به «اعتبارات» می‌شود.^۲ کلیه چهار مورد مشخص شده از عوامل اثرگذار بر محیط کسب و کار محسوب می‌شوند که طبق این مطالعات، تحت الشعاع میزان حمایت از حقوق مالکیت قرار دارند. این چهار مورد به همراه سایر عوامل عمده اثرگذار بر محیط کسب و کار در قالب چندین نماگر در پیمایش جهانی بنگاه (ES) مورد بررسی قرار گرفته‌اند که در بخش دوم گزارش حاضر به آنها پرداخته شده است. در تکمیل این مطلب حتی می‌توان به یکی از انواع حقوق مالکیت یعنی حقوق مالکیت فکری (IPR)^۳ نیز اشاره داشت. این نوع از حقوق مالکیت در بطن خود حاوی پیوندهایی با موضوعات مورد بررسی در نماگرهای ES است. در تأیید این مسئله می‌توان به مطالعه تاناکا و ایوایساکو (۲۰۱۴) اشاره داشت که یافته‌های آن حاکی از آن است که تقویت حقوق مالکیت فکری قادر است هم «نوآوری» و هم «سرمایه‌گذاری» مستقیم خارجی را در کوتاه‌مدت و بلندمدت ارتقا بخشد.^۴ بنابراین مشاهده شد که نوآوری و سرمایه‌گذاری به‌عنوان مباحث مطرح شده در تشکیل نماگرهای ES، در پیوند با حقوق مالکیت و سطح امنیت آن قرار گرفته است. بر همین اساس می‌توان به‌صراحت ابراز داشت که «حمایت از حقوق مالکیت دارای اهمیتی ویژه در ارتقای عملکرد بنگاه و ایجاد رشد اقتصادی شناسایی شده است».^۵ در ادامه مطالب ۱۳ نماگری که پیمایش بنگاه (ES) بر مبنای محاسبه آنها تدوین شده به تفصیل ارائه شده است.

1. M.Ali Kemal, Property Rights and Corruption: the Case of Pakistan, MPRA Paper, NO. 55709, December 2007

۲. همان.

3. Intellectual Property Rights (IPR)

4. Tanaka, Hitoshi and Tatsuro Iwaisako, Intellectual Property Rights and Foreign Direct Investment: A Welfare Analysis, *European Economic Review* 67 (2014), 107-124.

5. Julan Du, Yi Lu and Zhigang Tao, Property Rights Protection and Enterprise Performance: the Role of the State in Resolving Business Disputes, April 2010.

۲. توصیف نماگرهای پیمایش‌های بنگاه^۱

پیمایش‌های بنگاه بر تعدادی از عواملی که محیط کسب‌وکار را شکل می‌دهند تمرکز دارند. این عوامل می‌توانند برای بنگاه‌ها مفید (مشوق) و یا محدودکننده باشند و نقشی مهم در به رونق رسیدن یا نرسیدن یک کشور برعهده دارند. محیط کسب‌وکار مساعد آن است که بنگاه‌ها را به عملکرد کارآمد ترغیب کند. این (چنین) شرایطی انگیزه‌های بنگاه‌ها برای نوآوری و افزایش بهره‌وری - یعنی مؤلفه‌های کلیدی برای توسعه پایدار- را تقویت می‌سازد.

موضوعات تحت پوشش پیمایش‌های بنگاه شامل: زیرساخت‌ها، تجارت، تأمین مالی، قانونگذاری، مالیات‌ها و مجوزهای کسب‌وکار، فساد، جرم و بخش‌های غیررسمی، نوآوری، نیروی کار و درک اولویت موانع محیط کسب‌وکار می‌شوند.

نماگرهای پیمایش‌های بنگاه علاوه بر آمارهای در سطح کشورها، براساس زیرگروه‌ها و برپایه ویژگی‌های بنگاه نیز ارائه می‌شوند. همانطور که در جدول ۳ ارائه شده است، پیمایش‌هایی که از روش‌شناسی جهانی پیروی می‌کنند برحسب بخش کسب‌وکار، محل استقرار و اندازه بنگاه طبقه‌بندی شده‌اند. با وجود این از آنجا که روش‌شناسی نمونه‌گیری جهانی برحسب جنسیت مدیران عالی‌رتبه، وضعیت صادرات، یا مالکیت طبقه‌بندی نمی‌شود، لذا سطح دقت مقادیر نماگر برحسب این زیرگروه‌ها قابل اعتماد نیست.

جدول ۳. تعریف زیرگروه‌ها

توضیح	سطوح زیرگروه	زیرگروه
اندازه بنگاه، یک معیار ترکیبی از کارگران موقت و دائمی است. تعداد کارگران موقت به‌وسیله میانگین تعداد ماه‌های انجام کار در یک سال تعدیل شده است.	کوچک: ۵-۱۹ کارکن، متوسط: ۲۰-۹۹ کارکن، بزرگ: ۱۰۰ کارکن و بیشتر.	اندازه بنگاه
پیمایش‌های بنگاه مناطق منتخب را در یک کشور که نشانگر بزرگترین مراکز تولید و بنگاه‌های تجاری هستند تحت پوشش قرار می‌دهند.	برحسب پیمایش‌ها متفاوت است.	محل استقرار
پیمایش‌ها برحسب بخش کسب‌وکار طبقه‌بندی شده‌اند. در کمترین حالت، طبقه‌بندی بین بنگاه‌های بخش تولیدات کارخانه‌ای و خدمات انجام می‌شود. در اقتصادهای بزرگتر، بخش‌های اضافی برای طبقه‌بندی انتخاب شده است.	برحسب پیمایش‌ها متفاوت است.	بخش کسب‌وکار
پاسخ‌دهندگان در مورد جنسیت مدیران عالی‌رتبه مورد سؤال قرار می‌گیرند. این متغیر تنها در پیمایش‌های اخیر که روش‌شناسی جهانی را مورد استفاده قرار داده‌اند قابل دسترسی است.	زن - مرد	جنسیت مدیران عالی‌رتبه

توضیح	سطوح زیرگروه	زیرگروه
یک بنگاه، صادرکننده است اگر حداقل ۱۰ درصد از فروش سالیانه‌اش حاصل صادرات مستقیم باشد.	صادرکننده- غیرصادرکننده	وضعیت صادرات
یک بنگاه دارای مالکیت خارجی در نظر گرفته می‌شود اگر حداقل ۱۰ درصد مالکیت آن در اختیار خارجیان باشد.	داخلی: کمتر از ۱۰ درصد مالکیت خارجی، خارجی: حداقل ۱۰ درصد مالکیت خارجی	مالکیت (داخلی در برابر خارجی)

در ادامه نماگرهای پیمایش‌های بنگاه به تفصیل بیان می‌شود:

۱-۲. مقرراتگذاری و مالیات^۱

حکمرانی اقتصادی خوب در حوزه‌هایی چون مالیات‌ها، قانونگذاری و مجوزها و پروانه‌ها ارکان بنیادی خلق یک محیط کسب‌وکار مساعد هستند.

پیمایش‌های بنگاه (ES) معیارهایی کمی و کیفی از مالیات و وضع مقررات را ارائه می‌دهند. به‌عنوان مثال، پیمایش‌های بنگاه «مالیات بر زمان»^۲ تحمیل شده به‌واسطه قانونگذاری‌ها را تقریب می‌زنند: یعنی این معیار، زمان صرف شده از سوی مدیران برای ملاقات با مقامات عمومی (دولتی) را اندازه‌گیری می‌کند. نماگر دیگر میانگین تعداد ملاقات‌های مورد نیاز با مقامات مالیاتی است که متوسط تعداد بازرسی‌های مالیاتی یا ملاقات با بازرسان مالیاتی را در یک سال معین اندازه‌گیری می‌کند.

مقرراتگذاری‌های کارآمد، شکست‌های بازار را که از سرمایه‌گذاری توأم با بهره‌وری ممانعت به‌عمل می‌آورند مرتفع ساخته و تمایلات (بخش) خصوصی و دولتی را منطبق می‌کند. تعداد پروانه‌ها و تأییدیه‌هایی که کسب‌وکارها نیازمند اخذ آنها هستند و زمان مورد نیاز برای دریافت آنها از نماگرهای مقرراتگذاری است. مقرراتگذاری فعلی یک کشور همچنین اشکال قانونی حمایت‌هایی که بنگاه‌های خصوصی دریافت می‌دارند را مشخص و سطح حمایت از سرمایه‌گذار را معین می‌سازد و بنابراین بر انگیزه سرمایه‌گذاری اثرگذار است. دسته‌ای از این نماگرها بر کارایی خدمات مجوزدهی کسب‌وکار تمرکز دارند و تأخیرها را در تقاضای این خدمات ارزیابی می‌کنند.

۱. از این قسمت تا انتهای گزارش حاضر به معرفی ۱۳ نماگر به‌کار رفته در نظرسنجی بنگاه پرداخته شده است. ساختار توصیف نماگرها در نظرسنجی بنگاه به‌گونه‌ای است که در هر مورد ابتدا توضیحاتی مقدماتی درخصوص نماگر موردنظر ارائه و سپس به معرفی آن نماگر به‌همراه کلیه زیرگروه‌های آن پرداخته شده است. در هر یک از مراحل معرفی نماگر یا زیرگروه‌های آن، ابتدا توصیفی بیان شده است، پس از آن متغیر(های) تشکیل‌دهنده آن نماگر ذکر می‌شود و در مرحله بعد پرسش مطرح شده در نظرسنجی همراه با نحوه امتیازدهی به هر یک از پاسخ‌ها مطرح شده است. لازم به ذکر است در برخی موارد پرسش‌های تکراری از متن حذف گردیده است. (م).

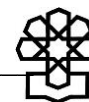
۱-۱-۲. زمان صرف شده مدیران برای سروکار داشتن با الزامات مقرراتگذاری دولت (درصد)
 توصیف: میانگین درصدی از زمان مدیران است که در یک هفته صرف سروکار با الزامات تحمیل شده به واسطه وضع قوانین دولت (به‌عنوان مثال مالیات‌ها، گمرکات، قوانین کار، کسب مجوز و ثبت)، شامل تعامل با مسئولین، تکمیل فرم‌ها و غیره می‌شود.
 این نماگر از متغیر J.2 ساخته شده است.
 J.2: در یک هفته معمول طی سال گذشته چه درصدی از کل زمان مدیریت صرف سروکار با الزامات تحمیل شده به واسطه قانونگذاری‌های دولت شده است؟

	زمان صرف شده مدیران برای سروکار با امور قانونگذاری (درصد)
	هیچ زمانی صرف نشده است
	نمی‌دانم

۲-۱-۲. میانگین تعداد ملاقات‌های مورد نیاز با مقامات مالیاتی
 توصیف: میانگین تعداد ملاقات‌های مورد نیاز با مقامات مالیاتی. این نماگر از متغیرهای J.3 و J.4 ساخته شده است.
 J.3: طی سال گذشته، آیا این تشکل از سوی مأموران (مقامات) مالیاتی مورد بازدید و بازرسی قرار گرفته است؟ (در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش J.6.a ارجاع داده شده است).
 J.4: طی سال گذشته، این تشکیلات چند بار از سوی مقامات مالیاتی مورد بازرسی قرار گرفت و یا چند بار نیاز به ملاقات با آنان وجود داشت؟

	تعداد دفعات بازرسی یا ملاقات با مقامات مالیاتی
	نمی‌دانم

۳-۱-۲. درصد بنگاه‌هایی که نرخ‌های مالیاتی را به‌عنوان محدودیت اصلی می‌دانند
 توصیف: درصد بنگاه‌هایی که نرخ‌های مالیاتی را به‌عنوان مانع «اصلی» یا «بسیار جدی» شناسایی کرده‌اند.
 این نماگر از متغیر J.30.a ساخته شده است.
 J.30: با مشاهده فهرستی از عوامل اثرگذار بر عملیات فعلی کسب‌وکار، بیان کنید که هر عامل تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است.

کاربردی ندارد	نمی دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۴-۱-۲. درصد بنگاه‌هایی که مدیریت امور مالیاتی را محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که مدیریت امور مالیاتی را مانعی «اصلی» یا «بسیار جدی» شناسایی کرده‌اند.

این نماگر از متغیر J.30.b ساخته شده است.

J.30: با مشاهده فهرستی از عوامل اثرگذار بر عملیات فعلی کسب‌وکار، بیان کنید که هر عامل تا

چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است.

کاربردی ندارد	نمی دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۵-۱-۲. روزهای مورد نیاز برای کسب پروانه بهره‌برداری

توصیف: میانگین انتظار (برحسب روز) برای دریافت پروانه بهره‌برداری

این نماگر از متغیر J.14 ساخته شده است.

J.14: به‌طور تقریبی، کسب مجوز بهره‌برداری چند روز از زمان درخواست تا زمان اعطای آن به

طول انجامید؟

	انتظار برای مجوز بهره‌برداری (روز)
	کمتر از یک روز
	هنوز در دست اقدام
	درخواست مورد پذیرش قرار نگرفت.
	نمی‌دانم

۶-۱-۲. روزهای مورد نیاز برای کسب پروانه ساخت

توصیف: میانگین انتظار (برحسب روز) برای کسب پروانه ساخت

این نماگر از متغیر G.3 ساخته شده است.

G.3: با توجه به درخواست کسب مجوز ساخت، به‌طور تقریبی اخذ این مجوز چند روز از زمان

تسلیم درخواست تا زمان اعطای آن به طول انجامید؟

انتظار برای مجوز مرتبط با ساخت (روز)	
کمتر از یک روز	
هنوز در دست اقدام	
درخواست مورد پذیرش قرار نگرفت.	
نمی‌دانم	

۲-۱-۷. روزهای مورد نیاز برای کسب مجوز واردات

توصیف: میانگین انتظار (برحسب روز) برای کسب مجوز واردات

این نماگر از متغیر J.11 ساخته شده است.

J.11: به طور تقریبی کسب این مجوز واردات از زمان درخواست تا زمان اعطای آن چند روز به طول

انجامید؟

انتظار برای مجوز واردات (روز)	
کمتر از یک روز	
هنوز در دست اقدام	
درخواست مورد پذیرش قرار نگرفت.	
نمی‌دانم	

۲-۱-۸. درصد بنگاه‌هایی که مجوزها و پروانه‌های کسب‌وکار را مانع اصلی شناسایی کرده‌اند

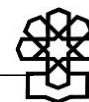
توصیف: درصدی از بنگاه‌هایی که مجوزها و پروانه‌های کسب‌وکار را مانع «اصلی» یا «بسیار جدی» می‌دانند.

این نماگر از متغیر J.30.c ساخته شده است.

J.30: با مشاهده فهرستی از عوامل اثرگذار بر عملیات فعلی کسب‌وکار، بیان کنید که هر عامل تا

چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است.

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۲-۲. فساد

فساد از سوی مقامات عمومی می‌تواند نمایانگر بار اداری و مالی سنگینی بر بنگاه‌ها باشد. فساد، محیط کسب‌وکار نامطلوبی را از طریق تخریب کارآیی عملیاتی بنگاه‌ها و افزایش هزینه‌ها و ریسک‌های مرتبط با انجام کسب‌وکار ایجاد می‌کند.

مقرراتگذاری‌های ناکارآمد، کارآیی بنگاه را با محدودیت و فشار مواجه می‌سازند. زیرا (این مقرراتگذاری‌ها) زمانی که بنگاه‌ها ناگزیر به پرداخت‌های «غیررسمی» به مقامات عمومی برای به انجام رساندن کارها می‌شوند، فرصت‌هایی برای درخواست رشوه فراهم می‌آورند. در تعدادی از کشورها رشوه رایج بوده و در مبالغی بسیار زیاد داده می‌شود و بدین ترتیب به هزینه‌های بوروکراتیک مربوط به کسب پروانه‌ها و مجوزهای مورد نیاز افزوده می‌شود. این رشوه‌ها می‌توانند مانعی جدی در برابر رشد و توسعه بنگاه‌ها باشند.

پیمایش‌های بنگاه (ES) شامل چندین نماگر برای فساد است. شاخص رشوه^۱ منعکس‌کننده نسبت دفعاتی است که از یک بنگاه درخواست می‌شود یا انتظار می‌رود برای تقاضای ۶ خدمت عمومی متفاوت، پروانه‌ها یا مجوزها رشوه پرداخت کند. سایر نماگرها گستره این امر را شناسایی می‌کنند که مقامات قانونی و اداری خاص تا چه حد هنگام ملاقات با بازرسان مالیاتی برای حفظ کردن یک قرارداد دولتی، رشوه نیاز دارند. مجموعه دیگری از نماگرها بر رشوه برای کسب پروانه‌ها و مجوزهای خاص تمرکز دارند و نسبتی از بنگاه‌ها را که انتظار می‌رود برای در امان نگه داشتن (حفظ) مجوزهای واردات و بهره‌برداری و برای کسب پروانه ساخت، پرداخت‌های غیررسمی انجام دهند نشان می‌دهد.

۲-۲-۱. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود (برای به انجام رساندن کارها) به مقامات رسمی

عمومی هدایایی دهند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنان بنگاه‌هایی با ویژگی‌های مشابه آنان برای «به انجام رساندن امور» مرتبط با گمرکات، مالیات، مجوزها، قانونگذاری‌ها، خدمات و... به مقامات عمومی هدایایی می‌دهند.

این نماگر از متغیر J.7 ساخته می‌شود. در صورتی که هریک از J.7.a یا J.7.b مثبت به دست آیند، آنگاه به نظر می‌رسد که آن بنگاه پرداخت رشوه داشته باشد. چنانچه پاسخ‌دهنده، گزینه امتناع را در پاسخ ذکر کند این نیز بدان معنا تعبیر می‌شود که بنگاه رشوه پرداخت کرده است.

J.7: گفته می‌شود گاه بنگاه‌ها برای «به انجام رساندن امور» مربوط به گمرک، مالیات‌ها، مجوزها، قانونگذاری‌ها، خدمات و ... نیازمند اهدای هدایا یا انجام پرداخت‌های غیررسمی به مقامات عمومی هستند. تشکیلاتی نظیر این، به طور متوسط چند درصد از کل فروش سالیانه (J.7.a)، یا کل ارزش

برآورد شده سالیانه (J.7.b) را برای اهداف فوق صرف انجام پرداخت‌های غیررسمی یا اهدای هدایا می‌کنند؟

J.7.a

درصدی از فروش کل سالیانه پرداخت شده به‌عنوان پرداخت غیررسمی	
هیچ پرداختی برای هدایا صورت نگرفته است	
نمی‌دانم	
امتناع	

J.7.b

کل پرداخت‌های غیررسمی سالیانه (درصد)	
هیچ وجه یا هدیه‌ای پرداخت و داده نشده است.	
نمی‌دانم	
امتناع	

تنها یکی از دو حالت فوق باید به پاسخ‌دهنده ارائه شود (نه هر دو).

۲-۲-۲. ارزش هدایای مورد انتظار برای حفظ یک قرارداد دولتی (درصد از قرارداد)

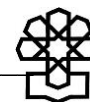
توصیف: درصدی از ارزش قرارداد که به‌منظور حفظ یک قرارداد دولتی به‌عنوان هدیه انتظار می‌رود. تنها بنگاه‌هایی که طی ۱۲ ماه گذشته قراردادی دولتی را حفظ کرده یا در جهت حفظ آن تلاش کرده‌اند ملزم به پاسخ به این پرسش هستند.

این نماگر از متغیر J.6 ساخته می‌شود.

J.6: زمانی که تشکیلاتی نظیر این بنگاه با دولت به انجام کسب‌وکار و فعالیت می‌پردازد، به‌طور معمول چه درصدی از ارزش قرارداد به‌خاطر حفظ آن قرارداد برای پرداخت‌های غیررسمی یا هدایا پرداخت می‌شود؟

J.6

درصدی از ارزش قرارداد که به‌عنوان پرداخت‌های غیررسمی یا هدایا پرداخت می‌شود.	
نمی‌دانم	
امتناع	
هیچ‌گونه پرداخت	

۲-۲-۳. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت خط ارتباطی تلفن هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت خط ارتباط تلفن هدایایی دهند یا پرداخت‌های
غیررسمی انجام دهند.

این نماگر از متغیر C.21 ساخته می‌شود.

C.21: در مورد درخواست برای خط ارتباطی تلفن، آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا
مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.

۲-۲-۴. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت اتصال برق هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت اتصال برق هدایایی دهند یا پرداخت‌های
غیررسمی انجام دهند.

این نماگر از متغیر C.5 ساخته می‌شود.

C.5: در مورد درخواست برای دریافت اتصال برق آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا
مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.

۲-۲-۵. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت انشعاب آب هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت انشعاب آب هدایایی دهند یا پرداخت‌های
غیررسمی انجام دهند.

این نماگر از متغیر C.14 ساخته می‌شود.

C.14: در مورد درخواست برای دریافت انشعاب آب آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا
مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.

۲-۲-۶. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت پروانه ساخت هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت پروانه ساخت هدایایی دهند یا پرداخت‌های
غیررسمی انجام دهند.

این نماگر از متغیر G.4 ساخته می‌شود.

G.4: در مورد درخواست برای دریافت پروانه ساخت آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا
مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.

۲-۲-۷. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت مجوز واردات هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت مجوز واردات هدایایی دهند یا پرداخت‌های
غیررسمی انجام دهند.

این نماگر از متغیر J.12 ساخته می‌شود.

- J.12: در مورد درخواست برای دریافت مجوز واردات آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.
- ۲-۲-۸. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت مجوز بهره‌برداری هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای دریافت مجوز بهره‌برداری هدایایی دهند یا پرداخت‌های غیررسمی انجام دهند. در این پرسش، امتناع به‌عنوان «بله» در نظر گرفته می‌شود.
این نماگر از متغیر J.15 ساخته می‌شود.
- J.15: در مورد درخواست برای دریافت مجوز بهره‌برداری آیا هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا مورد نیاز است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.
- ۲-۲-۹. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود در ملاقات با مأموران مالیاتی هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود حین ملاقات با مأموران مالیاتی هدایایی دهند یا پرداخت‌های غیررسمی انجام دهند.
این نماگر از متغیر J.5 ساخته می‌شود.
- J.5: آیا در هیچ یک از این بازرسی‌ها یا ملاقات‌ها هدیه یا پرداخت غیررسمی مورد انتظار یا مورد درخواست بوده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم، امتناع.
- ۲-۲-۱۰. درصد بنگاه‌هایی که انتظار می‌رود برای حفظ یک قرارداد دولتی هدایایی اهدا کنند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنان بنگاه‌هایی با ویژگی‌های مشابه با ویژگی‌های آنها برای حفظ قرارداد دولتی، به مقامات رسمی پرداخت‌های غیررسمی انجام می‌دهند و یا هدایایی اهدا می‌کنند.
این نماگر از متغیرهای J.6 و J.6a ساخته می‌شود.
- J.6.a: طی سال گذشته آیا این بنگاه قراردادی دولتی را حفظ کرده و یا در جهت حفظ امنیت آن تلاش کرده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.
(در دو حالت «خیر» و «نمی‌دانم» به پرسش J.7 ارجاع داده شده است).
- ۲-۲-۱۱. درصد بنگاه‌هایی که فساد را به‌عنوان محدودیت اصلی می‌دانند
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که فساد را به‌عنوان مانع «اصلی» یا «بسیار جدی» می‌دانند.
این نماگر از متغیر J.30.f ساخته می‌شود.
- J.30: با مشاهده فهرستی از عوامل اثرگذار بر عملیات فعلی کسب‌وکار بیان کنید هر عامل تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است.

کاربردی ندارد	نمی دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۲-۲-۲. درصد بنگاه‌هایی که باور دارند نظام دادگاه‌ها عادلانه، بی طرف و بدون فساد است

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که باور دارند نظام دادگاه‌ها عادلانه، بی طرف و بدون فساد است.

این نماگر از متغیر J.1 ساخته می‌شود.

J.1: در این مرحله، عباراتی در خصوص توصیف نظام دادگاه‌ها و چگونگی اثرگذاری آنها بر کسب و کار

خوانده می‌شود و از پرسش‌شونده خواسته می‌شود که بیان کند تا چه حد با هر عبارت موافق است.

	نمی دانم	به شدت موافق	متماایل به موافق	متماایل به مخالف	به شدت مخالف
نظام دادگاه‌ها عادلانه، بی طرف و بدون فساد است. h.7.a					

۱۳-۲-۲. عمق رشوه (درصدی از معاملات عمومی / دولتی که هدایا یا پرداخت غیررسمی مورد

درخواست است)

توصیف: عمق رشوه درصدی از مواردی است که در آن، از بنگاه انتظار می‌رود یا درخواست می‌شود تا

در طول ارائه تقاضا برای خدمات عمومی، مجوزها یا پروانه‌ها هدایا یا پرداخت‌های غیررسمی پرداخت

کند. این معیار، برای هر بنگاه از داده‌های ۶ پرسش پیمایش استفاده می‌کند. برای محاسبه، امتناع از

پاسخ به یک پرسش خاص از نظرسنجی به منزله پاسخ مثبت در نظر گرفته می‌شود.

این نماگر از متغیرهای C.5، C.14، G.4، J.5، J.12 و J.15 ساخته شده است.

۱۴-۲-۲. درصد بنگاه‌هایی که دست کم یک درخواست برای رشوه را تجربه کرده‌اند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که دست کم یک مورد درخواست برای رشوه را در ارتباط با معاملات عمومی

مرتبط با پروانه‌ها، مجوزها و مالیات‌ها تجربه کرده‌اند. پرسش‌های مربوط به این ۶ خدمت دولتی در زیر

فهرست شده است.

این نماگر از متغیرهای C.5، C.14، G.4، J.5، J.12 و J.15 ساخته شده است.

۳-۲. جرم و جنایت

زمانی که بنگاه‌ها ناگزیر می‌شوند منابعشان را از کاربردهای توأم با بهره‌وری به پوشش دادن هزینه‌های

امنیت انتقال دهند، جرم، هزینه‌هایی را بر بنگاه‌ها تحمیل می‌کند. سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی، هر

دو، جرم را به‌عنوان نشانی از بی‌ثباتی اجتماعی دانسته و معتقدند که جرم هزینه انجام کسب و کار را

افزایش می‌دهد. همچنین اختلافات تجاری بین بنگاه‌ها و مشتریان آنان به‌طور معمول در انجام کسب‌وکار رخ می‌دهد. حل‌وفصل این اختلافات در شرایطی که نهادهای قانونی ضعیف بوده یا موجودیت ندارند امری چالش‌برانگیز است.

پیمایش‌های بنگاه، ابعاد کلیدی اثر جرم بر فروش بنگاه‌ها را رصد می‌کنند. به‌عنوان مثال، مجموعه‌ای از نماگرها هزینه‌های مستقیم تحمیل شده ناشی از نبود امنیت بر بنگاه‌ها و همچنین زیان‌های مستقیم آنها ناشی از وقوع جرم را اندازه‌گیری می‌کنند. این منابع نشانگر هزینه فرصت^۱ هستند زیرا می‌توانستند در فعالیت‌های توأم با بهره‌وری سرمایه‌گذاری شوند. نماگری دیگر - درک از دادگاه‌ها - سهم بنگاه‌هایی که از دید آنها عملکرد دادگاه‌ها عادلانه، بی‌طرف و بدون فساد است را نشان می‌دهد.

۱-۳-۲. درصد بنگاه‌هایی که برای امنیت خود پرداخت می‌کنند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که برای امنیت خود (به‌عنوان مثال تجهیزات، پرسنل، یا خدمات حرفه‌ای امنیت) پرداخت می‌کنند، متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر I.1 است.

I.1: در یک سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه بابت حفظ امنیت، به‌عنوان مثال تجهیزات، پرسنل، یا خدمات حرفه‌ای امنیت پرداخت کرده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.
(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش I.3 ارجاع داده شده است).

۲-۳-۲. زیان‌های ناشی از سرقت و یا خرابکاری علیه بنگاه (درصد از فروش سالیانه)

توصیف: زیان‌های برآورد شده در نتیجه سرقت، خرابکاری یا آتش‌سوزی عمدی که در ساختمان بنگاه رخ می‌دهد و به‌عنوان درصدی از فروش سالیانه محاسبه می‌شود.

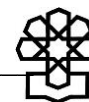
این نماگر از متغیرهای I.3 و I.4 تشکیل می‌شود.

I.3: در یک سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه زیان‌هایی را در نتیجه سرقت، خرابکاری یا آتش‌سوزی عمدی تجربه کرده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.
(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش I.30 ارجاع داده شده است).

I.4: در یک سال مالی (سال مالی قبل) زیان حادث شده در ساختمان این بنگاه در نتیجه سرقت، خرابکاری یا آتش‌سوزی عمدی، به‌عنوان درصدی کل از فروش سالیانه یا کل زیان سالیانه چقدر بوده است؟

i.4 a

	زیان به‌عنوان درصدی کل از فروش سالیانه
	نمی‌دانم

i.4 b

	ارزش سالیانه کل زیان‌ها
	نمی‌دانم

تنها یکی از دو حالت فوق به پرسش‌شونده ارائه می‌شود، نه هر دو. در صورتی که پاسخ‌دهنده، i.4 b را پاسخ دهد، آنگاه ارزش به‌دست آمده بر فروش سالیانه (D2) تقسیم می‌شود.

۳-۲. هزینه‌های امنیت (درصدی از فروش سالیانه)

توصیف: میانگین هزینه‌های امنیت به‌عنوان درصدی از فروش سالیانه برای کلیه بنگاه‌ها. این نماگر از متغیرهای I.1 و I.2 ساخته می‌شود. در صورتی که پاسخ‌دهنده، i.2 b را پاسخ دهد، آنگاه هزینه کل بر فروش سالیانه (D2) تقسیم می‌شود.

I.1: در یک سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه بابت حفظ امنیت، به‌عنوان مثال تجهیزات، پرسنل، یا خدمات حرفه‌ای امنیت پرداخت کرده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش I.3 ارجاع داده شده است).

I.2: در یک سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از کل فروش سالیانه این بنگاه بابت امنیت پرداخت شده، و یا هزینه سالیانه کل تأمین امنیت چقدر بوده است؟

	درصدی از کل فروش سالیانه بابت امنیت
	نمی‌دانم

	هزینه سالیانه کل تأمین امنیت
	نمی‌دانم

تنها یکی از دو حالت فوق به پرسش‌شونده ارائه می‌شود، نه هر دو.

۴-۳-۲. درصد بنگاه‌هایی که دادگاه‌ها را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که عملکرد دادگاه‌ها را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند. محاسبه این نماگر برپایه رتبه‌بندی این مانع به‌عنوان محدودیتی بالقوه در برابر عملیات فعلی بنگاه است. متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر، J.30 است.

J.30: با مشاهده فهرستی از عوامل اثرگذار بر عملیات فعلی کسب‌وکار بیان کنید که هر عامل تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است.

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۵-۳-۲. محصولات ارسال شده برای عرضه در بازارهای داخلی که به دلیل سرقت، از دست رفته است (درصدی از ارزش تولید)

توصیف: ارزش از دست رفتن محصول به دلیل سرقت حین ترانزیت به بازارهای داخلی.

متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر، D.10 است.

D.10: در یک سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از ارزش تولیداتی که این بنگاه برای عرضه

در بازارهای داخلی ارسال کرده به دلیل سرقت حین ترانزیت از دست رفته است؟

زیان‌های ناشی از سرقت به عنوان درصدی از ارزش تولیدات
هیچ زیان
نمی‌دانم
هیچ محموله داخلی ارسال نشده است.

۶-۳-۲. درصد بنگاه‌هایی که جرم، سرقت و بی‌نظمی را محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که جرم، سرقت و بی‌نظمی را «مانعی اصلی» یا «بسیار جدی» می‌دانند.

این نماگر از متغیر I.30 ساخته شده است.

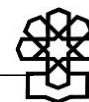
I.30: با استفاده از گزینه‌های پاسخ بر روی کارت، لطفاً پاسخ دهید که جرم، سرقت و بی‌نظمی تا

چه حد مانعی در برابر عملیات فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۴-۲. بخش غیررسمی

یک بخش غیررسمی بزرگ دارای پیامدهایی جدی برای بخش خصوصی رسمی است. بخش غیررسمی ممکن است رقابتی ناعادلانه را بر بنگاه‌های رسمی تحمیل کند. پیمایش‌های بنگاه ابعاد کلیدی و درجه غیررسمی بودن را در یک اقتصاد مدنظر قرار می‌دهد. به عنوان مثال، مجموعه‌ای از نماگرها درصدی از بنگاه‌ها را که بدون آنکه به طور رسمی ثبت شوند آغاز به فعالیت می‌کنند نشان می‌دهد. این تقریبی از رواج غیررسمی بودن در بخش خصوصی اقتصاد است.

۲-۴-۱. درصدی از بنگاه‌ها که اظهار می‌کنند یک بنگاه معمول، کمتر از ۱۰۰ درصد فروش خود را برای اهداف مالیاتی گزارش می‌کند

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که اظهار می‌کنند یک بنگاه معمول، کمتر از ۱۰۰ درصد فروش خود را برای اهداف مالیاتی گزارش می‌کند.

درخصوص متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر لازم به ذکر است که این مورد دیگر در پیمایش‌های صورت گرفته بنگاه در سطح جهانی مورد پرسش قرار نمی‌گیرد.

۲-۴-۲. درصد بنگاه‌هایی که در برابر بنگاه‌های ثبت نشده یا غیررسمی رقابت می‌کنند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که در برابر بنگاه‌های ثبت نشده یا غیررسمی رقابت می‌کنند.

این نماگر از متغیر E.11 ساخته شده است.

E.11: آیا این بنگاه در برابر بنگاه‌های ثبت نشده یا غیررسمی رقابت می‌کند؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۲-۴-۳. درصد بنگاه‌هایی که اقدامات رقبا در بخش غیررسمی را محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که اقدامات رقبا در بخش غیررسمی را به‌عنوان محدودیتی اساسی می‌دانند. محاسبه این نماگر برپایه رتبه‌بندی این مانع به‌عنوان محدودیتی بالقوه در برابر عملیات فعلی بنگاه است. این نماگر از متغیر E.30 ساخته شده است.

E.30: با استفاده از گزینه‌های پاسخ بر روی کارت، لطفاً پاسخ دهید که اقدامات رقبا در بخش

غیررسمی تا چه حد مانعی در برابر عملیات فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۲-۴-۴. درصد بنگاه‌هایی که در زمان آغاز به فعالیت، به‌طور رسمی در کشور ثبت شده‌اند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که در زمان آغاز به فعالیت، به‌طور رسمی در کشور ثبت شده‌اند.

این نماگر از متغیر B.6.a ساخته شده است.

B.6.a: آیا این بنگاه زمانی که آغاز به فعالیت کرد به‌طور رسمی ثبت شده بوده است؟ بله، خیر،

نمی‌دانم.

۲-۴-۵. تعداد سال‌هایی که بنگاه‌ها بدون ثبت رسمی به فعالیت می‌پردازند.

توصیف: تعداد سال‌هایی که بنگاه‌ها بدون ثبت رسمی به فعالیت می‌پردازند. این نماگر تنها برای بنگاه‌هایی که هنگام آغاز به کارشان در کشور به‌طور رسمی ثبت نشده‌اند مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

این نماگر از متغیرهای B.5، B.6.a و B.6.b ساخته شده است.

B.5: در چه سالی این بنگاه آغاز به فعالیت کرده است؟

سال آغاز به فعالیت بنگاه	
نمی‌دانم	

مصاحبه‌کننده باید عددی چهاررقمی را برای سال ارائه کند.

B.6.a: آیا این بنگاه در زمان آغاز به فعالیت، به‌طور رسمی ثبت شده بوده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

B.6.b: در چه سالی این بنگاه به‌طور رسمی به ثبت رسید؟

سالی که این بنگاه به‌طور رسمی به ثبت رسید	
نمی‌دانم	
هرگز ثبت نشده است.	

۲-۵. جنسیت

پیمایش‌های بنگاه‌نماگرهایی را ارائه می‌دهند که چندین بعد از ترکیب جنسیتی در نیروی کار را توصیف کرده همچنین اطلاعاتی را در خصوص نیروی کار شاغل در بخش خصوصی غیرکشاورزی جمع‌آوری می‌کنند. مجموعه این نماگرها ترکیب نیروی کار بنگاه‌ها را برحسب نوع قرارداد و جنسیت نشان می‌دهند. قوانین کار دارای اثری مستقیم بر نوع اشتغال موردنظر بنگاه‌ها بوده و ممکن است اثری متفاوت برحسب جنسیت در پی داشته باشد. سایر نماگرها ترکیبی از نیروی کار طبقه‌بندی شده به کارکنان موقت و دائمی را ارائه داده و مشارکت بانوان در مشاغل تمام‌وقت معمول را منعکس می‌سازد.

۲-۵-۱. درصدی از بنگاه‌ها با مشارکت بانوان در مالکیت

توصیف: درصدی از بنگاه‌های برخوردار از حضور بانوان در بین مالکان.

این نماگر از متغیر B.4 ساخته شده است.

B.4: آیا در بین مالکان بنگاه زنی حضور دارد؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

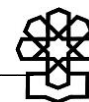
۲-۵-۲. نسبت کارگران دائمی تمام‌وقت که زن هستند

توصیف: درصدی از کارگران تمام‌وقت که زن هستند.

این نماگر از متغیرهای L.1، L.5.a، L.5.b و L.5 ساخته شده است.

L.1: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد از افراد دائم تمام‌وقت در این بنگاه مشغول به

کارند؟ لطفاً کلیه کارکنان و مدیران را شامل شود.

(کارکنان دائمی و تماموقت بهعنوان کلیه کارکنان حقوق‌بگیر که برای دوره یک سال مالی یا بیشتر با آنها قرارداد منعقد می‌شود و/یا از تمدید تضمین‌شده قرارداد اشتغالشان برخوردارند و در روز ۸ ساعت یا بیشتر کار می‌کنند تعریف شده است).

کارگران دائمی و تماموقت در پایان سال مالی گذشته	
نمی‌دانم	

L.5: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد از افراد دائمی و تماموقت شاغل در این بنگاه، در دسته‌بندی‌های زیر زن بوده‌اند؟

تعداد	نمی‌دانم	
		کارکنان زن دائمی و تماموقت در بخش تولید
		کارکنان زن دائمی و تماموقت در بخش غیرتولیدی

۲-۵-۳. نسبت کارگران دائمی تماموقت در بخش غیرتولیدی که زن هستند

توصیف: درصدی از کارگران دائمی تماموقت در بخش غیرتولیدی که زن هستند.

این نماگر از متغیرهای L.1 و L.5.b ساخته شده است.

L.5.b: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد از افراد دائمی و تماموقت شاغل در این

بنگاه، در دسته‌بندی‌های زیر زن بوده‌اند؟

تعداد	نمی‌دانم	
		کارکنان زن دائمی و تماموقت در بخش غیرتولیدی

۲-۵-۴. درصدی از بنگاه‌های دارای مدیر زن عالی‌رتبه

توصیف: درصدی از بنگاه‌های برخوردار از زنان به‌عنوان مدیران عالی‌رتبه

این نماگر از متغیر B.7.a ساخته شده است.

B.7.a: آیا مدیر عالی‌رتبه زن است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۲-۶. تأمین مالی

پیمایش‌های بنگاه‌نماگرهای مربوط به چگونگی تأمین مالی بنگاه‌ها و ویژگی‌های معاملات مالی آنها را ارائه می‌دهند. به‌عنوان مثال، پیمایش‌های بنگاه‌نماگرهایی را ارائه می‌دهند که استفاده نسبی از منابع مالی متفاوت برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری را مقایسه می‌کنند. اتکای بیش از حد بر تأمین مالی داخلی نشانه‌ای از مداخلات مالی بالقوه ناکارآمد است. مجموعه دیگری از نماگرها کاربرد بازارهای مالی را از سوی بنگاه‌های انفرادی اندازه‌گیری می‌کنند. اینها درصدی از سرمایه در گردش که توسط منابع خارج از بنگاه تأمین مالی می‌شوند، و معیاری از بار تحمیل‌شده به‌واسطه ملزومات وام - که توسط سطوح وثیقه نسبت به ارزش وام اندازه‌گیری می‌شود- را ارائه می‌دهند. نماگرهای اضافی دیگر بر کاربرد خدمات مالی از سوی بنگاه‌ها هم در سمت اعتبارات - قابل محاسبه از طریق درصدی از بنگاه‌های دارای وام‌های بانکی یا خطوط اعتباری- و هم در سمت تحرک سپرده‌ها (قابل محاسبه از طریق درصدی از بنگاه‌های دارای حساب‌های پس‌انداز یا حساب جاری) تمرکز دارند.

۲-۶-۱. درصد بنگاه‌های دارای وام بانکی / خط اعتباری

توصیف: درصد بنگاه‌های دارای وام بانکی یا خط اعتباری

این نماگر از متغیر K.8 ساخته شده است.

K.8: در حال حاضر آیا این بنگاه دارای خط اعتباری یا وام از یک نهاد خارجی (خارج از بنگاه)

است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش K.15.d ارجاع داده شده است).

۲-۶-۲. نسبت سرمایه‌گذاری‌های تأمین مالی شده از محل وجوه و منابع مالی داخلی (درصد)

توصیف: نسبت برآوردشده خرید دارایی‌های ثابت که از محل وجوه و منابع مالی داخلی / درآمدهای به‌دست آمده تأمین مالی شده است.

این نماگر از متغیر K.5.a ساخته شده است.

K.5: لطفاً طی یک سال مالی (سال مالی قبل) نسبت کل خرید این بنگاه از دارایی‌های ثابتی که

توسط هریک از منابع زیر تأمین مالی می‌شوند را برآورد کنید: (درصد)

	وجوه داخلی یا ذخایر سود	K.5.a %
	سهام مالکان یا حق سهام‌های جدید سهام صادرشده	K.5.i %
	استقراض شده از بانک‌ها: (بانک‌های) خصوصی یا دولتی	K.5.bc %
	استقراض شده از نهادهای مالی غیربانکی	K.5.e %
	خرید اعتبارات از عرضه‌کنندگان و پیش‌پرداخت‌های مشتریان	K.5.f %
	سایر، قرض‌دهندگان وجوه، دوستان، آشنایان، اوراق قرضه، غیره	K.5.hdj %
		۱۰۰%

(در پرسش‌های ۲-۶ تا ۶-۶ و پرسش‌های ۶-۷ تا ۶-۱۳، مصاحبه‌گر باید اطمینان حاصل کند که جمع کل این موارد ۱۰۰ درصد شود مگر آنکه پاسخ‌دهنده نداند).

۲-۶-۳. نسبت سرمایه‌گذاری‌های تأمین مالی شده توسط بانک‌ها (درصد)

توصیف: نسبت برآوردشده خرید دارایی‌های ثابت که از محل وام‌های بانکی تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.5.bc ساخته شده است.

۲-۶-۴. نسبت سرمایه‌گذاری‌های تأمین مالی شده از محل اعتبار عرضه‌کننده (درصد)

توصیف: نسبت برآوردشده خرید دارایی‌های ثابت که از محل اعتبارات عرضه‌کنندگان و مساعدت‌های مالی مشتریان تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.5.f ساخته شده است.

۲-۶-۵. نسبت سرمایه‌گذاری‌های تأمین مالی شده از محل حق سهم یا فروش سهام (درصد)

توصیف: نسبت برآوردشده خرید دارایی‌های ثابت که از محل سهم مالکان یا سهام‌های جدید حقوق صاحبان سهام تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.5.i ساخته شده است.

۲-۶-۶. نسبت سرمایه‌گذاری‌های تأمین مالی شده از محل سایر منابع مالی (درصد)

توصیف: نسبت برآوردشده خرید دارایی‌های ثابت که از محل سایر منابع مالی یعنی وام‌های نهادهای مالی غیربانکی، صدور بدهی، قرض‌دهندگان وجوه، دوستان، آشنایان و غیره تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیرهای K.5.e و K.5.hdj ساخته شده است.

۲-۶-۷. نسبت سرمایه در گردش تأمین مالی شده توسط منابع مالی داخلی (درصد)

توصیف: نسبتی از سرمایه در گردش که از محل منابع مالی داخلی تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.3.a ساخته شده است.

K.3: لطفاً طی یک سال مالی (سال مالی قبل) نسبتی از سرمایه در گردش این بنگاه را که از محل

هر یک از منابع زیر تأمین مالی می‌شود برآورد کنید:

	وجوه داخلی یا ذخایر سود	K.3.a %
	استقراض شده از بانک‌ها: (بانک‌های) خصوصی و با مالکیت دولتی	K.3.bc %
	استقراض شده از نهادهای مالی غیربانکی شامل نهادهای مالی خرد، تعاونی‌های اعتباری، اتحادیه‌های اعتباری، یا شرکت‌های تأمین مالی	K.3.e %
	خرید اعتبارات از عرضه‌کنندگان و پیش‌پرداخت‌های مشتریان	K.3.f %
	سایر، قرض‌دهندگان وجوه، دوستان، آشنایان، اوراق قرضه و غیره	K.3.hd %
		۱۰۰%

۸-۶-۲. نسبت سرمایه در گردش تأمین مالی شده توسط بانک‌ها (درصد)

توصیف: نسبتی از سرمایه در گردش که از محل وام‌های بانکی تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.3.bc ساخته شده است.

۹-۶-۲. نسبت سرمایه در گردش تأمین مالی شده توسط اعتبار عرضه‌کننده (درصد)

توصیف: نسبتی از سرمایه در گردش که از محل اعتبارات عرضه‌کنندگان و پیش‌پرداخت‌های مشتریان تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیر K.3.f ساخته شده است.

۱۰-۶-۲. نسبت سرمایه در گردش تأمین مالی شده توسط سایر منابع مالی (درصد)

توصیف: نسبتی از سرمایه در گردش که از محل سایر منابع مالی یعنی وام‌های نهادهای مالی غیربانکی، قرض‌دهندگان وجوه، دوستان، آشنایان و غیره تأمین مالی شده است. این نماگر از متغیرهای K.3.e و K.3.hd ساخته شده است.

۱۱-۶-۲. نسبت سرمایه در گردش تأمین مالی شده توسط منابع مالی خارج از بنگاه (درصد)

توصیف: نسبتی از سرمایه در گردش که توسط بانک‌ها، عرضه‌کنندگان یا سایر منابع تأمین مالی شده است.

این نماگر از متغیرهای K.3.bc، K.3.e، K.3.f و K.3.hdj ساخته شده است.

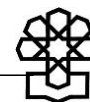
K.3: لطفاً طی یک سال مالی (سال مالی قبل) نسبتی از سرمایه در گردش این بنگاه را که از محل

هر یک از منابع زیر تأمین مالی می‌شود برآورد کنید:

	وجه داخلی یا ذخایر سود	K.3.a %
	استقراض شده از بانک‌ها: (بانک‌های خصوصی یا با مالکیت دولتی)	K.3.bc%
	استقراض شده از نهادهای مالی غیربانکی شامل نهادهای مالی خرد، تعاونی‌های اعتباری، اتحادیه‌های اعتباری، یا شرکت‌های تأمین مالی	K.3.e %
	خرید اعتبارات از عرضه‌کنندگان و پیش‌پرداخت‌های مشتریان	K.3.f %
	سایر، قرض‌دهندگان وجوه، دوستان، آشنایان، اوراق قرضه و غیره	K.3.hdj %
		۱۰۰%

۱۲-۶-۲. درصد بنگاه‌هایی که برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌ها از بانک‌ها استفاده می‌کنند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از بانک‌ها برای تأمین مالی خرید دارایی‌های ثابت استفاده می‌کنند. این نماگر از متغیر K.5.bc ساخته شده است.

۱۳-۶-۲. درصد بنگاه‌هایی که برای تأمین مالی سرمایه در گردش از بانک‌ها استفاده می‌کنند توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از وام‌های بانکی برای تأمین مالی سرمایه در گردش استفاده می‌کنند. این نماگر از متغیر K.3.bc ساخته شده است.

۱۴-۶-۲. ارزش وثیقه موردنیاز برای وام (درصدی از مقدار وام) توصیف: ارزش وثیقه موردنیاز برای اخذ وام یا خط اعتباری به‌عنوان درصدی از ارزش وام یا ارزش خط اعتباری. این نماگر از متغیرهای K.15، K.13 و K.8 ساخته شده است.

K.15: با در نظر داشتن فقط آخرین خط اعتباری یا وام اخذشده، ارزش تقریبی وثیقه موردنیاز چقدر بوده است؟

ارزش وثیقه	
نمی‌دانم	

K.13: با در نظر داشتن فقط آخرین خط اعتباری یا وام اخذشده، آیا این تأمین مالی نیاز به وثیقه داشت؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش K.15.b ارجاع داده شده است).

K.8: در حال حاضر آیا این بنگاه دارای خط اعتباری یا وامی از یک نهاد مالی هست؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش K.15.d ارجاع داده شده است).

۱۵-۶-۲. نسبت وام‌های نیازمند وثیقه (درصد)

توصیف: وام‌های نیازمند وثیقه برای دریافت تأمین مالی

این نماگر از متغیرهای K.8 و K.13 ساخته شده است که پیش‌تر توضیح داده شد.

۱۶-۶-۲. درصد بنگاه‌هایی که دسترسی به منابع مالی را به‌عنوان محدودیت اصلی می‌دانند توصیف: درصد بنگاه‌هایی که دسترسی/هزینه تأمین مالی را به‌عنوان مانعی «اصلی» یا «بسیار جدی» می‌دانند.

این نماگر از متغیر K.30 ساخته شده است.

K.30: با توجه به گزینه‌های روی کارت، دسترسی به منابع تأمین مالی تا چه حد مانعی در برابر

عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۷-۶-۲. درصد بنگاه‌های دارای حساب جاری یا پس‌انداز

توصیف: درصد بنگاه‌های دارای حساب جاری یا پس‌انداز.

این نماگر از متغیر K.6 ساخته شده است.

K.6: اکنون درباره شرایط فعلی بنگاه صحبت می‌شود. در حال حاضر آیا این بنگاه دارای حساب

جاری یا پس‌انداز هست؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۱۸-۶-۲. نسبتی از فروش که پیش-پرداخت می‌شود (درصد)

توصیف: درصدی از کل فروش سالیانه کالاها یا خدمات که پیش از تحویل پرداخت می‌شود.

این نماگر از متغیر K.2 (k.2.a) ساخته شده است. (این نماگر فقط برای پیمایش‌های جهانی

پیش از سال ۲۰۱۰ ساخته شده است).

	درصد پرداخت پیش از تحویل
	نمی‌دانم

۱۹-۶-۲. نسبتی از فروش که بر مبنای اعتبار به فروش می‌رسد (درصد)

توصیف: درصدی از فروش کل سالیانه کالاها یا خدمات که بر مبنای اعتبار فروخته می‌شود.

این نماگر از متغیر K.2 ساخته شده است.

K.2: در سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از کل فروش سالیانه این بنگاه از کالاها یا خدمات

بعد از تحویل پرداخت شده است؟

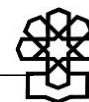
	درصد پرداخت بعد از تحویل
	نمی‌دانم

۲۰-۶-۲. درصد بنگاه‌هایی که به وام نیاز ندارند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که طی سال مالی گذشته به دلیل آنکه نیازی به وام نداشتند تقاضای وام

نکردند.

این نماگر از متغیرهای K.16 و K.17 ساخته شده است.

K.16: با در نظر داشتن سال مالی گذشته، آیا این بنگاه هیچگونه درخواستی برای دریافت وام یا خط اعتباری داشته است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش K.16 ارجاع داده شده است).

K.17: علت اصلی آنکه این بنگاه تقاضای دریافت وام یا خط اعتباری نداشته است چیست؟

عدم نیاز به وام (بنگاه از سرمایه کافی برخوردار بوده است)
فرآیند درخواست پیچیده بوده است.
نرخ‌های بهره مناسب نبودند.
الزامات وثیقه بسیار بالا بوده است.
میزان وام یا زمان سررسید ناکافی بوده است.
تصور نمی‌شد که درخواست مورد موافقت قرار گیرد.
سایر
نمی‌دانم

۲۱-۶-۲. درصد بنگاه‌هایی که درخواست اخیر آنها برای وام مورد پذیرش نبوده است

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که درخواست اخیر آنها برای وام مورد پذیرش نبوده است.

این نماگر از متغیرهای K.16 و K.20 ساخته شده است.

K.16: با در نظر داشتن سال مالی گذشته، آیا این بنگاه هیچگونه درخواستی برای دریافت وام یا خط اعتباری داشته است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد پاسخ بله به پرسش K.20 و در مورد پاسخ نمی‌دانم به پرسش K.21 ارجاع داده شده است).

K.20: با در نظر داشتن جدیدترین درخواست صورت گرفته برای اخذ وام یا خط اعتباری، نتیجه

این درخواست چه بود؟

درخواست مورد پذیرش قرار گرفت، درخواست مورد پذیرش قرار نگرفت، درخواست هنوز در دست

بررسی است، نمی‌دانم.

۲-۷. زیرساخت‌ها

زیرساخت قدرتمند رقابت‌پذیری یک اقتصاد را افزایش می‌دهد و محیط کسب‌وکاری را ایجاد می‌کند که هدایت‌کننده به سمت رشد و توسعه بنگاه است. زیرساخت خوب، بنگاه‌ها را به طرزی کارآمد به مشتریان و عرضه‌کنندگان آنها متصل می‌کند و استفاده از فناوری‌های مدرن تولید را امکان‌پذیر می‌سازد. به‌عکس، ناکارآمدی در زیرساخت‌ها موانعی بر سر راه فرصت‌های بهره‌ور ایجاد می‌کند و هزینه‌ها را برای تمامی بنگاه‌ها از بنگاه‌های خرد تا شرکت‌های بزرگ چندملیتی افزایش می‌دهد.

پیمایش‌های بنگاه چالش دوگانه ارائه و فراهم‌سازی زیرساخت قدرتمند برای الکتریسیته، عرضه آب، خطوط اتصال تلفن و غیره و توسعه نهادهایی که به‌طور کارآمد به ارائه و نگاهداری خدمات عمومی می‌پردازند را رصد می‌کنند. این نماگرها گستره‌ای را که بنگاه‌ها با شکست در ارائه الکتریسیته مواجه می‌شوند و اثر این شکست بر فروش آنها را نشان می‌دهند. عرضه نامناسب الکتریسیته می‌تواند هزینه‌ها را افزایش داده، از تولید ممانعت به‌عمل آورده و سودآوری را کاهش دهد. افزون بر این، این نماگرها کارآیی عرضه آب را برای بخش تولیدات کارخانه‌ای اندازه‌گیری می‌کنند. تعدادی از بخش‌های تولیدی برای عملیاتشان وابسته به منابع قابل اتکا و کارآمد آب هستند. این نماگرها همچنین می‌توانند به‌وسیله کمی‌سازی تأخیرها در دریافت الکتریسیته، آب و خطوط ارتباطی تلفن برای ارزیابی کارآیی خدمات زیرساختی مورد استفاده قرار گیرند. تأخیر در ارائه خدمات هزینه‌هایی مضاعف را بر بنگاه‌ها تحمیل کرده و ممکن است به‌عنوان موانعی در برابر ورود و سرمایه‌گذاری عمل کنند.

۱-۷-۲. تأخیر در کسب اتصال الکتریکی (برمبنای درخواست)

توصیف: میانگین انتظار تجربه‌شده (برحسب روز) برای دریافت اتصال الکتریکی از روز ارائه درخواست این بنگاه تا روز دریافت خدمات.

این نماگر از متغیر C.4 ساخته شده است.

C.4: با در نظر داشتن درخواست (انجام‌شده) برای اتصال الکتریکی، دریافت آن از روز درخواست

تا روز دریافت خدمات به‌طور تقریبی چند روز به طول انجامید؟

	انتظار برای اتصال الکتریکی (روز)
	کمتر از یک روز
	هنوز در دست بررسی
	درخواست مورد پذیرش نبود.
	نمی‌دانم

۲-۷-۲. تعداد موارد قطعی برق در طول یک ماه معمول

توصیف: میانگین تعداد موارد قطعی انرژی در طول یک ماه معمول

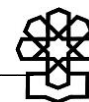
این نماگر از متغیرهای C.6 و C.7 ساخته شده است. (در صورتی که پاسخ به C.6 خیر باشد،

آنگاه تعداد موارد قطع انرژی صفر ثبت می‌شود).

C.6: در طول سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه قطعی انرژی را تجربه کرد؟ بله، خیر،

نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش C.10 ارجاع داده شده است).

C.7: در یک ماه معمول طی سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد موارد قطعی انرژی را تجربه کرد؟

میانگین تعداد موارد قطعی انرژی در ماه	
نمی‌دانم	

(چنانچه تعداد، صفر باشد به پرسش C.10 ارجاع داده شده است).

۲-۷-۳. طول مدت قطعی برق در حالت معمول (ساعت)

توصیف: میانگین طول مدت قطعی انرژی (ساعت)

این نماگر از متغیرهای C.7 و C.8 ساخته شده است.

C.7: در یک ماه معمول طی سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد موارد قطعی انرژی را تجربه کرد؟

میانگین تعداد موارد قطعی انرژی در ماه	
نمی‌دانم	

(چنانچه تعداد، صفر باشد به پرسش C.10 ارجاع داده شده است).

C.8: به‌طور میانگین قطع انرژی چقدر طول کشید؟

میانگین طول مدت قطع انرژی (ساعت)	
کمتر از یک ساعت	
نمی‌دانم	

۲-۷-۴. میانگین کل زمان موارد قطع انرژی در هر ماه

توصیف: میانگین کل زمان موارد قطع انرژی در هر ماه (مقادیر صفر را نیز اختیار می‌کند).

این نماگر از متغیرهای C.7 و C.8 ساخته شده است.

C.7: در یک ماه معمول طی سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد موارد قطعی انرژی را تجربه کرد؟

میانگین تعداد موارد قطعی انرژی در ماه	
نمی‌دانم	

(چنانچه تعداد، صفر باشد به پرسش C.10 ارجاع داده شده است).

C.8: به‌طور میانگین قطع انرژی چقدر طول کشید؟

میانگین طول مدت قطع انرژی (ساعت)	
کمتر از یک ساعت	
نمی‌دانم	

۵-۷-۲. زیان ناشی از قطعی‌های برق (درصد از فروش سالیانه)

توصیف: زیان به‌عنوان درصدی از فروش سالیانه که ناشی از قطعی برق بوده است.

این نماگر از متغیر C.9 ساخته می‌شود. در صورتی که پاسخ‌دهنده، b C.9 را پاسخ دهد، آنگاه ارزش حاصله بر فروش (D2) تقسیم می‌شود.

C.9: لطفاً زیان ناشی از قطعی انرژی را یا به‌عنوان درصدی از کل فروش سالیانه یا به‌عنوان کل زیان سالیانه برآورد کنید.

زیان به‌عنوان درصدی از کل فروش سالیانه به‌دلیل قطعی انرژی	
هیچ	
نمی‌دانم	

زیان سالیانه به‌دلیل قطعی انرژی	
هیچ	
نمی‌دانم	

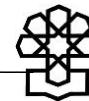
تنها یکی از دو حالت فوق به پرسش‌شونده ارائه می‌شود، نه هر دو.

۶-۷-۲. تأخیر در دریافت انشعاب آب (روز)

توصیف: میانگین انتظار تجربه‌شده (برحسب روز) برای دریافت انشعاب آب از روز ارائه درخواست این بنگاه تا روز دریافت خدمات.

این نماگر از متغیر C.13 ساخته شده است.

C.13: با در نظر داشتن درخواست (انجام‌شده) برای انشعاب آب، دریافت آن از روز درخواست تا روز دریافت خدمات به‌طور تقریبی چند روز به طول انجامید؟

	انتظار برای انشعاب آب (روز)
	کمتر از یک روز
	هنوز در دست بررسی
	درخواست مورد پذیرش نبود.
	نمی‌دانم

۲-۷-۷. تعداد نارسایی‌های موجود در یک ماه معمول

توصیف: میانگین تعداد موارد کمبود آب در یک ماه معمول طی سال مالی گذشته.

این نماگر از متغیر C.16 ساخته شده است.

C.16: در یک ماه معمول طی سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد موارد بروز عرضه

ناکافی آب را تجربه کرد؟

	میانگین تعداد موارد کمبود آب در ماه
	نمی‌دانم

(چنانچه تعداد، صفر باشد به پرسش C.18 ارجاع داده شده است).

۲-۷-۸. طول مدت عرضه ناکافی آب (ساعت)

توصیف: میانگین طول مدت کمبود آب برحسب ساعت.

این نماگر از متغیرهای C.16 و C.17 ساخته شده است.

C.16: در یک ماه معمول طی سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد موارد بروز عرضه

ناکافی آب را تجربه کرد؟

	میانگین تعداد موارد کمبود آب در ماه
	نمی‌دانم

(چنانچه تعداد صفر باشد به پرسش C.18 ارجاع داده شده است).

C.17: به‌طور میانگین بروز این کمبودهای عرضه آب چقدر طول می‌کشد؟

	میانگین طول مدت عرضه ناکافی آب
	کمتر از یک ساعت
	نمی‌دانم

۹-۷-۲. تأخیر در اخذ خط تلفن اصلی (روز)

توصیف: میانگین انتظار تجربه‌شده (برحسب روز) برای خط تلفن اصلی از روز ارائه درخواست این بنگاه تا روز دریافت خدمات.

این نماگر از متغیر C.20 ساخته شده است.

C.20: با در نظر داشتن درخواست (انجام‌شده) برای خط تلفن، دریافت آن از روز درخواست تا روز دریافت خدمات به‌طور تقریبی چند روز به طول انجامید؟

	انتظار برای خط تلفن
	کمتر از یک روز
	هنوز در دست بررسی
	درخواست مورد پذیرش نبود.
	نمی‌دانم

۱۰-۷-۲. درصد بنگاه‌های مالک یا شریک در یک ژنراتور

توصیف: درصد بنگاه‌های مالک یا شریک در یک ژنراتور.

این نماگر از متغیر C.10 ساخته شده است.

C.10: طی مدت یک سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه مالک یا شریک در ژنراتور بوده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش C.12 ارجاع داده شده است).

۱۱-۷-۲. نسبت انرژی الکتریکی (مورد استفاده) از یک ژنراتور (درصد)

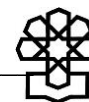
توصیف: درصدی از انرژی الکتریکی عرضه‌شده از ژنراتور، یا ژنراتورهایی که این بنگاه مالک آن یا شریک در آن است.

این نماگر از متغیرهای C.10 و C.11 ساخته شده است.

C.10: طی مدت یک سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه مالک یا شریک در ژنراتور بوده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش C.12 ارجاع داده شده است).

C.11: در سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از انرژی الکتریکی این بنگاه از ژنراتور یا ژنراتورهایی که این بنگاه مالک یا شریک در آنهاست حاصل شده است؟

درصد انرژی الکتریکی حاصل از ژنراتورها
نمی‌دانم

۱۲-۷-۲. در صورت استفاده از ژنراتور، میانگین نسبت انرژی الکتریکی (مورد استفاده) از یک ژنراتور (درصد)

توصیف: در صورت استفاده از ژنراتور چه درصدی از انرژی الکتریکی از ژنراتور حاصل می‌شود؟ این نماگر از متغیر C.11 ساخته شده است.

C.11: در سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از انرژی الکتریکی این بنگاه از ژنراتور یا ژنراتورهایی که این بنگاه مالک یا شریک در آنهاست حاصل شده است؟

درصد انرژی الکتریکی حاصل از ژنراتورها
نمی‌دانم

۱۳-۷-۲. درصد بنگاه‌هایی که حمل‌ونقل را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که حمل‌ونقل را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند. محاسبه این نماگر برپایه رتبه‌بندی این مانع به‌عنوان محدودیتی بالقوه در برابر عملیات فعلی بنگاه است. متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر، D.30 است.

D.30: با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که حمل‌ونقل تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۴-۷-۲. درصد بنگاه‌هایی که انرژی الکتریکی را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که انرژی الکتریکی را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند. محاسبه این نماگر برپایه رتبه‌بندی این مانع به‌عنوان محدودیتی بالقوه در برابر عملیات فعلی بنگاه است. متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر، C.30 است.

C.30: با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که انرژی الکتریکی تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است؟

با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که ارتباطات از راه دور تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۵-۷-۲. نسبتی از تولیدات که به دلیل شکستن یا آسیب دیدن حین حمل به بازارهای داخلی از دست رفته است (درصد)

توصیف: درصدی از تولیدات حمل شده به سوی بازارهای داخلی که به دلیل شکستن یا آسیب دیدن از دست رفته است.

این نماگر از متغیر D.11 ساخته شده است.

D.11: در سال مالی (سال مالی قبل) چه درصدی از ارزش تولیدات این بنگاه که برای عرضه در بازارهای داخلی حمل شده بود به دلیل شکستن یا آسیب دیدن حین ترانزیت از دست رفته است؟

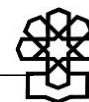
زیان ناشی از شکستن یا آسیب دیدن به عنوان درصدی از ارزش تولیدات	
هیچ زیان	
نمی‌دانم	
هیچگونه حمل و نقل داخلی صورت نگرفته است.	

۸-۲. نوآوری و فناوری

پیمایش‌های بنگاه‌نماگرهایی را ارائه می‌دهند که چندین بعد از کاربرد فناوری و نوآوری را توصیف می‌کنند. کسب گواهی‌های کیفیت بین‌المللی می‌تواند از ایجاد عملکرد کارآمدتر و اثربخش‌تر پشتیبانی کرده و انگیزش، آگاهی و روحیه افراد را بهبود بخشد؛ همچنین کسب این گواهی‌ها نشانه‌ای از کیفیت بالای محصولات است که می‌تواند به کاهش اتلاف و افزایش بهره‌وری کمک کند. علاوه بر این، این نماگرها کاربرد اطلاعات و فناوری اطلاعات (ICT) را در مبادلات تجاری نشان می‌دهند. ICT نظیر اینترنت ابزاری مهم برای کلیه بنگاه‌هاست، زیرا حتی برای کوچکترین بنگاه‌ها توانایی دستیابی به بازارهای ملی و بین‌المللی را در هزینه‌های پایین‌تر فراهم می‌آورند.

۸-۲. درصد بنگاه‌های دارای گواهینامه کیفیت شناخته شده در سطح بین‌المللی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که دارای گواهینامه کیفیت شناخته شده در سطح بین‌المللی (نظیر ISO 9002, 9000 یا 14000) هستند. این نماگر از متغیر B.8 ساخته شده است.

B.8: آیا این بنگاه دارای گواهینامه کیفیت شناخته شده در سطح بین‌المللی است؟
(در صورت نیاز به شفاف‌سازی، برخی از مثال‌ها عبارتند از: 9000، یا 14000، یا HAPC)
بله، خیر، هنوز در دست بررسی، نمی‌دانم.

۲-۸-۲. درصد بنگاه‌های دارای اظهارنامه مالی بازبینی شده توسط حسابرسان خارجی^۱
توصیف: درصد بنگاه‌هایی که اظهارنامه مالی آنها توسط یک حسابرس خارجی بازبینی شده است.
این نماگر از متغیر K.21 ساخته شده است.
K.21: در سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه صورت‌های مالی سالیانه خود را برای نظارت و
تأیید به حسابرس خارجی ارائه کرده است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۲-۸-۳. استفاده از ظرفیت (درصد)
توصیف: استفاده از ظرفیت برپایه مقایسه تولید فعلی با حداکثر تولید ممکن با استفاده از نهاده‌های
فعلی.
این نماگر از متغیر F.1 ساخته شده است.

F.1: در سال مالی (سال مالی قبل) محصول تولیدشده این بنگاه به‌عنوان نسبی از حداکثر تولید
ممکن در صورت استفاده از تمام منابع در دسترس (استفاده از ظرفیت) چقدر بوده است؟

استفاده از ظرفیت	
نمی‌دانم	

۲-۸-۴. در صد بنگاه‌هایی که فناوری مجوز داده شده از سوی شرکت‌های خارجی را مورد
استفاده قرار می‌دهند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که فناوری مجوز داده شده از سوی شرکت‌های خارجی را مورد استفاده قرار
می‌دهند.

این نماگر از متغیر E.6 ساخته شده است.

E.6: آیا در حال حاضر این بنگاه فناوری مجوز داده شده از سوی یک شرکت دارای مالکیت خارجی
را مورد استفاده قرار می‌دهد؟ (بجز نرم‌افزار Office) بله، خیر، نمی‌دانم.

۵-۸-۲. درصد بنگاه‌هایی که خود، صاحب وبسایت هستند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که برای فعالیت‌های مرتبط با کسب و کار یعنی فروش، ارتقای محصول و غیره از وبسایت استفاده می‌کنند.

این نماگر از متغیر C.22.b ساخته شده است.

C.22.b: آیا در حال حاضر این بنگاه از وبسایت خود استفاده می‌کند؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۶-۸-۲. درصد بنگاه‌هایی که از ایمیل برای ارتباط با مشتریان/عرضه‌کنندگان خود استفاده

می‌کنند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از ایمیل برای ارتباط با مشتریان یا عرضه‌کنندگان استفاده می‌کنند.

این نماگر از متغیر C.22.a ساخته شده است.

C.22.a: آیا در حال حاضر این بنگاه برای ارتباط با مشتریان یا عرضه‌کنندگان از ایمیل استفاده

می‌کند؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

۹-۲. تجارت

بازارهای باز به بنگاه‌ها امکان گسترش می‌دهد، استانداردهای کارآیی را برای صادرکنندگان افزایش داده و بنگاه‌ها را قادر می‌سازد تا با هزینه‌ای کم به واردات بپردازند. با وجود این، تجارت همچنین بنگاه‌ها را وادار به تعامل با خدمات مشتریان و مقررات تجاری، کسب مجوزها (گواهی‌های) صادرات و واردات می‌کند و در برخی موارد بنگاه‌ها نیز با هزینه‌های اضافی ناشی از زیان‌های حین حمل‌ونقل مواجه می‌شوند. پیمایش‌های بنگاه اطلاعات پیرامون محدودیت‌های عملکردی که صادرکنندگان و واردکنندگان با آنها مواجه‌اند را جمع‌آوری کرده و به کمی‌سازی فعالیت تجاری بنگاه‌ها می‌پردازند. این نماگرها معیاری از شدت تجارت خارجی در بخش خصوصی را ارائه می‌دهند.

۱-۹-۲. (تعداد) روزها برای ترخیص صادرات مستقیم از گمرک

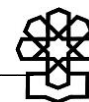
توصیف: میانگین روزها برای ترخیص صادرات مستقیم از گمرک.

این نماگر از متغیر D.4 ساخته شده است.

D.4: در سال مالی (سال مالی قبل) هنگامی که این بنگاه کالاها را مستقیماً صادر کرد به‌طور

میانگین، از زمان رسیدن کالاهای این بنگاه به نقطه اصلی برای خروج (یعنی بندر، فرودگاه) تا زمان

ترخیص این کالاها از گمرک چند روز به طول انجامید؟

	میانگین تعداد روزها برای ترخیص از گمرک
	کمتر از یک روز
	نمی‌دانم

۲-۹-۲. (تعداد) روزها برای ترخیص واردات از گمرک

توصیف: میانگین روزها برای ترخیص واردات از گمرک.

این نماگر از متغیر D.14 ساخته شده است.

D.14: در سال مالی (سال مالی قبل) هنگامی که این بنگاه به واردات نهاده‌ها یا فرآورده‌ها پرداخت

به‌طور میانگین، از زمان رسیدن کالاهای این بنگاه به نقطه اصلی برای خروج (یعنی بندر، فرودگاه) تا

زمان ترخیص این کالاها از گمرک چند روز به طول انجامید؟

	میانگین تعداد روزها برای ترخیص از گمرک
	کمتر از یک روز
	نمی‌دانم

۳-۹-۲. نسبتی از فروش کل که فروش داخلی است (درصد)

توصیف: فروش داخلی به‌عنوان درصدی از کل فروش.

این نماگر از متغیر D.3.a ساخته شده است.

D.3: در سال مالی (سال مالی قبل) چند درصد از فروش این بنگاه از محل موارد مندرج در جدول

بوده است؟

درصد	نمی‌دانم		
		فروش ملی	D.3.a
		صادرات غیرمستقیم (فروش داخلی به طرف سومی که کالاها را صادر می‌کند).	D.3.b
		صادرات مستقیم	D.3.c
۱۰۰ درصد		جمع	

چنانچه پاسخ به این مورد، ۱۰۰ درصد باشد به پرسش D.10 رجوع شود.

چنانچه پاسخ به این مورد، ۱۰۰ درصد باشد به پرسش D.8 رجوع شود.

چنانچه پاسخ به این مورد، ۰ باشد به پرسش D.8 رجوع شود.

(در پرسش‌های ۸-۳ تا ۸-۱۰ مصاحبه‌گر باید اطمینان حاصل کند که جمع کل این موارد ۱۰۰

درصد شود مگر آنکه پاسخ‌دهنده نداند).

۴-۹-۲. نسبتی از فروش کل که به‌طور غیرمستقیم صادر می‌شود (درصد)

توصیف: فروش حاصل از صادرات غیرمستقیم به‌عنوان درصدی از فروش کل.

این نماگر از متغیر D.3.b ساخته شده است.

۵-۹-۲. درصد بنگاه‌هایی که مستقیماً صادر می‌کنند (حداقل ۱ درصد فروش)

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که مستقیماً صادر می‌کنند.

این نماگر از متغیر D.3.C ساخته شده است.

۶-۹-۲. درصد بنگاه‌هایی که مستقیم یا غیرمستقیم صادر می‌کنند (حداقل ۱ درصد فروش)

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که مستقیم یا غیرمستقیم صادرات انجام می‌دهند.

این نماگر از متغیرهای D.3.b و D.3.c ساخته شده است.

۷-۹-۲. نسبتی از کل نهاده‌ها که منشأ داخلی دارند (درصد)

توصیف: درصدی از نهاده‌های اساسی و/یا منابع دارای منشأ داخلی.

این نماگر از متغیر D.12.a ساخته شده است.

D.12: در سال مالی (سال مالی قبل) چند درصد از نهاده‌های اساسی یا منابع این بنگاه- به‌عنوان

نسبتی از کل نهاده‌های اساسی یا منابع خریداری شده در آن سال- به‌صورت زیر بوده است؟

درصد	نمی‌دانم
D.12.a	نهاده‌های اساسی یا منابع دارای منشأ داخلی
D.12.b	نهاده‌های اساسی یا منابع دارای منشأ خارجی

چنانچه پاسخ به این مورد، ۰ باشد به پرسش D.16 رجوع شود.

۸-۹-۲. نسبتی از کل نهاده‌ها که منشأ خارجی دارند (درصد)

توصیف: درصدی از نهاده‌های اساسی و/یا منابع دارای منشأ خارجی.

این نماگر از متغیر D.12.b ساخته شده است.

۹-۹-۲. درصد بنگاه‌هایی که گمرکات و تنظیمات تجاری را به‌عنوان محدودیت اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که گمرکات و تنظیمات تجاری را به‌عنوان مانعی «اصلی» یا «بسیار جدی»

می‌دانند.

این نماگر از متغیر D.30.b ساخته شده است.

D.30: با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که گمرکات و تنظیم مقررات تجاری تا چه حد مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۰-۹-۲. روزهای ذخیره کردن نهاده اصلی (به‌عنوان موجودی انبار)

توصیف: (تعداد) روزهای ذخیره کردن نهاده اصلی (به‌عنوان موجودی انبار).

این نماگر از متغیر D.16 ساخته شده است.

D.16: در حال حاضر هنگامی که این بنگاه مهمترین نهاده خود را تحویل می‌گیرد به‌طور میانگین

چند روز (برحسب روزهای تولید) آن را نگهداری می‌کند؟

	(تعداد) روزهای ذخیره کردن نهاده اصلی (به‌عنوان موجودی انبار)
	نمی‌دانم

۱۱-۹-۲. تولیدات مستقیماً صادرشده از دست رفته به‌دلیل سرقت (درصد)

توصیف: زیان ناشی از سرقت حین ترانزیت در مورد محصولات حمل‌شده به‌سوی بازارهای بین‌المللی

(به‌عنوان درصدی از ارزش قراردادی بین طرفین).

این نماگر از متغیر D. 6 ساخته شده است.

D.6: در سال مالی (سال مالی قبل) چند درصد از ارزش تولیدات به‌طور مستقیم صادرشده به‌دلیل

سرقت حین ترانزیت از دست رفت؟

	زیان ناشی از سرقت به‌عنوان درصدی از ارزش تولیدات
	هیچ زیان
	نمی‌دانم

۱۲-۹-۲. تولیدات مستقیماً صادرشده از دست رفته به‌دلیل شکستن یا آسیب دیدن (درصد)

توصیف: زیان ناشی از شکستن یا آسیب دیدن حین ترانزیت در مورد محصولات حمل‌شده به‌سوی

بازارهای بین‌المللی (به‌عنوان درصدی از ارزش قراردادی بین طرفین).

این نماگر از متغیر D.7 ساخته شده است.

D.7: در سال مالی (سال مالی قبل) چند درصد از ارزش تولیدات به‌طور مستقیم صادر شده به‌دلیل شکستن یا آسیب دیدن حین ترانزیت از دست رفت؟

زیان ناشی از شکستن یا آسیب دیدن به‌عنوان درصدی از ارزش تولیدات
هیچ زیان
نمی‌دانم

۱۰-۲. نیروی کار

پیمایش‌های بنگاه‌نماگرهایی را ارائه می‌دهند که اطلاعات را درخصوص ویژگی‌های نیروی کار شاغل در بخش خصوصی غیرکشاورزی اقتصاد توصیف می‌کنند. این مجموعه از نماگرها ترکیب نیروی کار را برحسب نوع قرارداد، جنسیت و ترکیب نیروی کار (طبقه‌بندی شده به موقت و دائم) نمایان می‌کند. قوانین کار آثاری مستقیم بر نوع اشتغال موردنظر بنگاه‌ها دارد و ممکن است اثری متفاوت برحسب جنسیت در پی داشته باشد.

۱۰-۲-۱. درصد بنگاه‌های ارائه‌کننده آموزش‌های رسمی

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که به کارکنان دائمی تمام‌وقت خود برنامه‌های آموزشی رسمی ارائه می‌دهند.

این نماگر از متغیر L.10 ساخته شده است.

L.10: در سال مالی (سال مالی قبل) آیا این بنگاه برای کارکنان دائمی تمام‌وقت خود برنامه‌های آموزشی رسمی داشته است؟ بله، خیر، نمی‌دانم.

(در مورد دو پاسخ خیر و نمی‌دانم به پرسش L.30.a ارجاع داده شده است).

۱۰-۲-۲. نسبتی از کارگران که به آنها آموزش‌های رسمی ارائه شده است (درصد)

توصیف: درصدی از کارکنان دائمی تمام‌وقت که از برنامه‌های آموزشی رسمی برخوردار شده‌اند.

این نماگر از متغیرهای L.1، L.3.a، L.11.a و L.11.b ساخته شده است.

L.1: در سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تمام‌وقت در این بنگاه کار می‌کنند؟ لطفاً کلیه کارکنان و مدیران را شامل شود.

(کارکنان دائمی و تمام‌وقت به‌عنوان کلیه کارکنان حقوق‌بگیر که برای دوره یک سال مالی یا بیشتر با آنها قرارداد منعقد می‌شود و/یا از تمدید تضمین‌شده قرارداد اشتغالشان برخوردارند و در روز ۸ ساعت یا بیشتر کار می‌کنند تعریف شده است).

	تعداد کارگران دائمی تماموقت در پایان سال مالی گذشته
	نمی دانم

L.3: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تماموقت این بنگاه در هر یک از گروه‌های زیر بوده‌اند؟

نمی دانم	تعداد	
		کارگران تولیدی
		کارگران غیرتولیدی (مثلاً مدیران، بخش اداری و فروش)

L.11: با در نظر داشتن برنامه‌های آموزشی اجرا شده طی سال مالی (سال مالی قبل) چند درصد از کارکنان دائمی تماموقت گروه‌های زیر، آموزش رسمی دریافت کردند؟

نمی دانم	درصد	چنانچه در یک گروه، هیچ کارمندی تحت آموزش قرار نگرفته باشد.	
		•	کارگران دائمی تماموقت بخش تولید تحت آموزش قرار گرفتند.
		•	کارگران دائمی تماموقت غیرتولیدی تحت آموزش قرار گرفتند.

۳-۱۰-۲. تعداد کارگران دائمی ماهر در بخش تولید

توصیف: میانگین تعداد کارگران ماهر بخش تولید.

این نماگر از متغیر L.4.a ساخته شده است.

L.4: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تماموقت شاغل در این بنگاه در

هر یک از گروه‌های زیر بوده‌اند؟

نمی دانم	تعداد	
		کارگران تولیدی ماهر
		کارگران تولیدی غیرماهر

۴-۱۰-۲. تعداد کارگران غیرماهر در بخش تولید

توصیف: میانگین تعداد کارگران غیرماهر بخش تولید.

این نماگر از متغیر L.4.b ساخته شده است.

L.4: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تماموقت شاغل در این بنگاه در

هر یک از گروه‌های زیر بوده‌اند؟

تعداد	نمی‌دانم

۵-۱۰-۲. تعداد کارگران دائم در بخش تولید

توصیف: میانگین تعداد کارگران بخش تولید.

این نماگر از متغیر L.3.a ساخته شده است.

L.3: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تمام‌وقت این بنگاه در هر یک از

گروه‌های زیر بوده‌اند؟

تعداد	نمی‌دانم

۶-۱۰-۲. تعداد کارگران دائم در بخش غیرتولیدی

توصیف: میانگین تعداد کارگران بخش غیرتولیدی.

این نماگر از متغیر L.3.b ساخته شده است.

L.3: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تمام‌وقت این بنگاه در هر یک از

گروه‌های زیر بوده‌اند؟

تعداد	نمی‌دانم

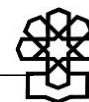
۷-۱۰-۲. سال‌های تجربه کاری مدیر عالی‌رتبه در بخش بنگاه

توصیف: سال‌های تجربه مدیر عالی‌رتبه شاغل در بخش.

این نماگر از متغیر B.7 ساخته شده است.

B.7: مدیر عالی‌رتبه این بخش دارای چند سال تجربه کاری است؟

	تجربه مدیر در بخش (سال)
	کمتر از یک سال
	نمی‌دانم

۸-۱۰-۲. درصد بنگاه‌هایی که تنظیم مقررات را به‌عنوان مانعی اصلی می‌دانند.

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که قوانین کار را به‌عنوان مانعی «اصلی» یا «بسیار جدی» می‌دانند.

این نماگر از متغیر L.30.a ساخته شده است.

L.30: با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که قوانین کار تا چه حد مانعی در برابر

عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۹-۱۰-۲. درصد بنگاه‌هایی که نیروی کار با تحصیلات ناکافی را به‌عنوان مانعی اصلی می‌دانند

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که سطح مهارت کارگر را به‌عنوان یک محدودیت اصلی می‌دانند. محاسبه

این نماگر برپایه رتبه‌بندی این مانع به‌عنوان محدودیتی بالقوه در برابر عملیات فعلی بنگاه است.

متغیر مورد استفاده در ساخت این نماگر، L.30.b است.

L.30: با استفاده از گزینه‌های روی کارت بیان کنید که نیروی کار با آموزش ناکافی تا چه حد

مانعی در برابر عملکرد فعلی این بنگاه است؟

کاربردی ندارد	نمی‌دانم	مانعی بسیار جدی	مانعی اصلی	مانعی ملایم	مانعی ضعیف	مانعی نیست

۱۰-۱۰-۲. تعداد کارگران موقت

توصیف: میانگین تعداد کارگران موقت.

این نماگر از متغیر L.6 ساخته شده است.

L.6: در طول سال مالی (سال مالی قبل) این بنگاه چه تعداد کارمند موقت تمام‌وقت را استخدام

می‌کند؟

کارگران تمام‌وقت فصلی یا موقت استخدام شده در سال مالی گذشته	چنانچه پاسخ به این مورد، ۰ باشد به پرسش L.9.a رجوع شود.
کارگران زن تمام‌وقت فصلی یا موقت استخدام شده در سال مالی گذشته	
نمی‌دانم	

۱۱-۱۰-۲. نسبت کارگران غیرماهر (در کل کارگران بخش تولید) (درصد)

توصیف: درصد کارگران غیرماهر (یا نسبت کارگران ماهر در برابر غیرماهر).

این نماگر از متغیرهای L.4.a و L.4.b ساخته شده است.

L.4: در پایان سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائمی تمام‌وقت شاغل در این بنگاه در

هر یک از گروه‌های زیر بوده‌اند؟

نمی‌دانم	تعداد		
		کارگران تولیدی ماهر	L.4.a
		کارگران تولیدی غیرماهر	L.4.b

۱۱-۲. ویژگی‌های بنگاه

پیمایش‌های بنگاه اطلاعات را از نمونه‌ای نمادین از بخش خصوصی رسمی غیرکشاورزی اقتصاد جمع‌آوری می‌کنند. علاوه بر گردآوری اطلاعات پیرامون محیط کسب‌وکار، این پیمایش‌ها به جمع‌آوری اطلاعات در مورد بنگاه‌های مورد مصاحبه قرار گرفته نیز می‌پردازند.

این نماگرها توزیع بنگاه‌ها را مطابق با سن آنها که توسط تعداد سال‌های تحت بهره‌برداری بودن آنها اندازه‌گیری می‌شود نشان می‌دهند. اثری که محیط کسب‌وکار می‌تواند بر بخش خصوصی داشته باشد، به تجربه و طول عمر بنگاه‌ها بستگی دارد. بنگاه‌های فصلی و بنگاه‌های جوان ممکن است در توانایی‌شان برای هدایت موفقیت‌آمیز محیط کسب‌وکار با یکدیگر تفاوت داشته باشند.

این نماگرها همچنین تصویری از مشارکت زنان در مدیریت و مالکیت بنگاه را ارائه می‌دهند. این نماگرها می‌توانند در ارزیابی آن که آیا جنسیت می‌تواند یک عامل توضیح‌دهنده اثر مقررات بر یک بنگاه باشد یا خیر، و در ارزشیابی سطح تجربه بنگاه در مواجهه با عوامل خارجی از قبیل فساد، دسترسی به منابع مالی و فناوری مفید باشند. در نهایت، این نماگرها مشارکت بخش خصوصی داخلی، دولت، بخش خارجی و سایر بخش‌ها را در مالکیت یک بنگاه نوعی نشان می‌دهند. این توزیع، درکی در خصوص سطوح برابری در بخش خصوصی اقتصاد را به ارمغان می‌آورد.

۱-۱۱-۲. عمر (سال)

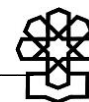
توصیف: عمر بنگاه براساس سالی که در آن، بنگاه آغاز به فعالیت کرده است.

این نماگر از متغیر B.5 ساخته شده است.

B.5: در چه سالی این بنگاه شروع به فعالیت در این کشور کرد؟

سال آغاز به بهره‌برداری بنگاه	
-------------------------------	--

(مصاحبه‌گر برای سال، عددی چهاررقمی را ارائه دهد).

۲-۱۱-۲. نسبت مالکیت خصوصی داخلی در یک بنگاه (درصد)

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که تحت مالکیت افراد، شرکت‌ها یا سازمان‌های داخلی است.

این نماگر از متغیر B.2.a ساخته شده است.

B.2: چه درصدی از این بنگاه تحت مالکیت موارد زیر است؟

درصد		
	(مالکیت) داخلی افراد، شرکت‌ها یا سازمان‌ها	B.2.a
	(مالکیت) خارجی افراد، شرکت‌ها یا سازمان‌ها	B.2.b
	دولت/حکومت	B.2.c
	سایر	B.2.d
٪۱۰۰		

(در پرسش‌های ۲-۱۱ تا ۵-۱۱ مصاحبه‌گر باید اطمینان حاصل کند که جمع کل این موارد ۱۰۰

درصد شود مگر آنکه پاسخ‌دهنده نداند).

۲-۱۱-۳. نسبت مالکیت خصوصی خارجی در یک بنگاه (درصد)

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که تحت مالکیت افراد، شرکت‌ها یا سازمان‌های خارجی است.

این نماگر از متغیر B.2.b ساخته شده است.

۲-۱۱-۴. نسبت مالکیت دولت/حکومت در یک بنگاه (درصد)

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که تحت مالکیت افراد، شرکت‌ها یا سازمان‌های دولتی یا حکومت است.

این نماگر از متغیر B.2.C ساخته شده است.

۲-۱۱-۵. نسبت سایر مالکیت‌ها در یک بنگاه (درصد)

توصیف: درصدی از بنگاه‌ها که تحت مالکیت سایر ذینفعان است.

این نماگر از متغیر B.2.d ساخته شده است.

۲-۱۱-۶. نسبتی از بنگاه که توسط بزرگترین مالک (مالکان) اداره می‌شود (درصد)

توصیف: درصدی (از بنگاه) که توسط بزرگترین مالک (مالکان) اداره می‌شود.

این نماگر از متغیر B.3 ساخته شده است.

B.3: چه درصدی از این بنگاه تحت مالکیت بزرگترین مالک (مالکان) است؟

	درصد اداره شده توسط بزرگترین مالک
--	-----------------------------------

۱۲-۲. بزرگترین مانع

پیمایش‌های بنگاه اطلاعات غالباً کمی و حقیقی (تجارت واقعی روز به روز) را از مالکان و مدیران کسب‌وکارها درباره طیفی از موضوعات مربوط به محیط کسب‌وکار جمع‌آوری می‌کنند. در راستای خاتمه دادن به مصاحبه پیمایش، پرسشی نظر- پایه (دیدگاه - محور)^۱ از پرسش‌شونده می‌شود که موضوعات گوناگون پیمایش را با هم یک کاسه می‌کند. بنگاه‌ها درباره آن که کدام مورد (از بین فهرست ۱۵ موردی) بزرگترین مانع در برابر بنگاه آنان است مورد پرسش قرار می‌گیرند. این گروه از نماگرها به‌طور خلاصه بیان می‌دارند که چه تعداد از بنگاه‌ها هر یک از ۱۵ عامل متفاوت را انتخاب می‌کنند. این نماگرها قادرند در تنظیم اولویت‌ها به‌هنگام طرح برنامه‌ها و سیاست‌های هدفگذاری شده برای بهبود محیط توانمندساز کسب‌وکار به سیاستگذاران یاری رسانند.

۱-۱۲-۲. دسترسی به منابع تأمین مالی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها دسترسی به منابع مالی بزرگترین مانع است.

این نماگر از متغیر M.1 ساخته شده است.

M.1: آیا می‌توانید بیان کنید کدام یک از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار موجود در لیست - در صورتی

که موردی وجود دارد- در حال حاضر نشان‌دهنده بزرگترین مانع پیش روی این بنگاه است؟^۲

۱. دسترسی به منابع تأمین مالی
۲. دسترسی به زمین
۳. مجوزها و پروانه‌های کسب‌وکار
۴. فساد
۵. دادگاه‌ها
۶. جرم و جنایت، سرقت و اختلال
۷. مقررات گمرکی و تجاری
۸. الکتریسیته
۹. نیروی کار با آموزش ناکافی
۱۰. قوانین کار
۱۱. بی‌ثباتی سیاسی
۱۲. عملکرد رقبا در بخش غیررسمی
۱۳. مدیریت امور مالیاتی
۱۴. نرخ‌های مالیات
۱۵. حمل‌ونقل

1. Opinion-based question

۲. سؤال M1 در مورد هر پانزده نماگر این بخش پرسیده شده که به‌منظور جلوگیری از تکرار مطلب تنها یکبار به همراه جدول مربوطه آورده شده است.

	بزرگترین مانع
	نمی‌دانم
	کاربردی ندارد

۲-۱۲-۲. دسترسی به زمین

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها دسترسی به زمین بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۳. مجوزها و پروانه‌های کسب‌وکار

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها مجوزها و پروانه‌های کسب‌وکار بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۴. فساد

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها فساد بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۵. دادگاه‌ها

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها دادگاه‌ها بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۶. جرم و جنایت، سرقت و اختلال

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها جرم و جنایت، سرقت و اختلال بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۷. مقررات گمرکی و تجاری

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها مقررات گمرکی و تجاری بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۸. برق

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها برق بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۹. نیروی کار با آموزش ناکافی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها نیروی کار با آموزش ناکافی بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۱۰. قوانین کار

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها قوانین کار بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۱۱. بی‌ثباتی سیاسی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها بی‌ثباتی سیاسی بزرگترین مانع است.

۲-۱۲-۱۲. عملکرد رقبا در بخش غیررسمی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها عملکرد رقبا در بخش غیررسمی بزرگترین مانع است.

۱۳-۱۲-۲. مدیریت امور مالیاتی

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها مدیریت امور مالیاتی بزرگترین مانع است.

۱۴-۱۲-۲. نرخ‌های مالیات

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها نرخ‌های مالیات بزرگترین مانع است.

۱۵-۱۲-۲. حمل‌ونقل

توصیف: درصد بنگاه‌هایی که از نظر آنها حمل‌ونقل بزرگترین مانع است.

۱۳-۲. عملکرد

پیمایش‌های بنگاه علاوه بر جمع‌آوری اطلاعات پیرامون محیط کسب‌وکار به جمع‌آوری اطلاعات در خصوص عملکرد بنگاه‌های مصاحبه‌شونده نیز می‌پردازد. بنگاه‌ها درباره فروش سالیانه و تعداد کارکنان دائم تمام‌وقت خود در پایان یک یا سه سال مالی گذشته مورد پرسش قرار می‌گیرند.

نماگرها عملکرد بنگاه‌ها را برحسب رشد فروش، اشتغال و بهره‌وری نیروی کار نشان می‌دهند. کلیه داده‌های فروش برای مقایسه‌پذیر بودن در سطح جهانی به دلار سال ۲۰۰۹ تبدیل شده‌اند. در عین حال که کشورهای مختلف از الگوهای رشد متفاوتی برخوردار خواهند بود، مقایسه عملکرد در داخل یک کشور برحسب اندازه بنگاه یا صنعت یا سایر زیرگروه‌های بنگاه قادر است بینشی جالب در اختیار سیاستگذاران و پژوهشگران قرار دهد.

۱-۱۳-۲. رشد فروش واقعی سالیانه (درصد)

توصیف: رشد واقعی در فروش (با استفاده از شاخص ضمنی GDP)^۱ در قالب درصد بیان می‌شود. رشد واقعی در فروش، تغییر در فروش است که در سال مالی جاری نسبت به دوره قبل گزارش می‌شود. همچنین کلیه داده‌های فروش به دلار سال ۲۰۰۹ تبدیل شده است که فرمول آن به صورت زیر است:

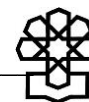
$$\left(\frac{1}{t}\right) \cdot \frac{d2 - n3}{(d2 + n3)/2}$$

به طوری که t تعداد سال‌های مابین دوره جاری و قبل است.

این نماگر از متغیرهای D.2 و N.3 ساخته شده است.

D.2: در سال مالی (سال مالی گذشته را قرار دهید) فروش کل سالیانه این بنگاه از تمام محصولات

و خدمات چقدر بوده است؟

کل فروش سال مالی کامل قبلی	
نمی دانم	
لطفاً تعداد را مرقوم کنید (یعنی مثلاً ۵۰۰۰۰ دلار)	

N.3: در سال مالی (سه سال مالی گذشته را قرار دهید)- یعنی سه سال مالی گذشته- فروش کل سالیانه این بنگاه چقدر بوده است؟

کل فروش سالیانه سه سال قبل	
چنانچه این بنگاه سه سال قبل در بازار کسب و کار نبوده است.	
نمی دانم	

۲-۱۳-۲. رشد اشتغال سالیانه (درصد)

توصیف: رشد سالیانه کارگران دائم تمام وقت در قالب درصد بیان می شود. رشد اشتغال سالیانه تغییر در اشتغال تمام وقت است که در سال مالی جاری نسبت به دوره قبل گزارش می شود. برای اغلب کشورها اختلاف بین دو سال مالی، دو سال است. با وجود این، برای برخی از کشورها این فاصله سه سال است. بنابراین یک معیار تبدیل به سالیانه شده به کار رفته است. فرمول مربوطه به صورت زیر است:

$$\left(\frac{1}{t}\right) \cdot \frac{l1 - l2}{(l1 + l2)/2}$$

به طوری که t تعداد سال های مابین دوره جاری و قبل است.

این نماگر از متغیرهای $L.1$ و $L.2$ ساخته شده است.

$L.1$: در سال مالی (سال مالی قبل) چه تعداد افراد دائم تمام وقت در این بنگاه کار می کنند؟ لطفاً کلیه کارکنان و مدیران را شامل شود.

(کارکنان دائمی و تمام وقت به عنوان کلیه کارکنان حقوق بگیر که برای دوره یک سال مالی یا بیشتر با آنها قرارداد منعقد می شود و/یا از تمدید تضمین شده قرارداد اشتغالشان برخوردارند و یک شیفت کامل کار می کنند تعریف شده است).

تعداد کارگران دائم تمام وقت در پایان سال مالی گذشته	
نمی دانم	

$L.2$: سه سال قبل، در پایان سال مالی (سه سال مالی کامل قبل را قرار دهید) چه تعداد افراد دائم تمام وقت در این بنگاه کار می کردند؟ لطفاً کلیه کارکنان و مدیران را شامل شود.

کارگران دائم تمام‌وقت در سه سال مالی قبل
چنانچه این بنگاه سه سال قبل در بازار کسب‌وکار نبوده است.
نمی‌دانم

۳-۱۳-۲. رشد سالیانه بهره‌وری نیروی کار (درصد)

توصیف: رشد سالیانه در بهره‌وری نیروی کار به‌طوری‌که بهره‌وری نیروی کار، فروش واقعی (با استفاده از شاخص ضمنی GDP) تقسیم بر (تعداد) کارگران تمام‌وقت دائم باشد. رشد سالیانه بهره‌وری نیروی کار تغییر در بهره‌وری نیروی کار است که در سال مالی جاری نسبت به دوره قبل گزارش می‌شود. برای اغلب کشورها اختلاف بین دو سال مالی، دو سال است. با وجود این، برای برخی از کشورها این فاصله سه سال است. بنابراین یک معیار تبدیل به سالیانه شده به کار رفته است. همچنین کلیه داده‌های فروش به دلار سال ۲۰۰۹ تبدیل شده است. فرمول مربوطه به‌صورت زیر است:

$$\left(\frac{1}{t}\right) \cdot \frac{\left(\frac{d2}{t1}\right) - \left(\frac{n3}{t2}\right)}{\left\{\left(\frac{d2}{t1}\right) + \left(\frac{n3}{t2}\right)\right\} / 2}$$

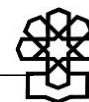
به‌طوری‌که t تعداد سال‌های مابین دوره جاری و قبل است.

این نماگر از متغیرهای D.2، N.3، L.1 و L.2 ساخته شده است.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

تاکنون شاخص‌های متنوعی در جهان برای ارزیابی محیط کسب‌وکار طراحی و منتشر شده‌اند و به مرور زمان با هدف دستیابی به دقت و جامعیت بیشتر تغییراتی در روش‌شناسی شاخص‌ها ایجاد شده است. از آنجا که آمارهای رسمی کشورها بسیاری از ابعاد مهم کیفیت محیط کسب‌وکار را پوشش نمی‌دهند، عموماً در ساخت چنین شاخص‌هایی تلاش می‌شود تا با استفاده از روش نظرسنجی از خبرگان خلأ کمبود اطلاعات جبران شود. اما این روش نیز همواره مورد انتقاد بوده است؛ زیرا ادراکات ذهنی و قضاوت‌های شخصی تعداد محدودی از افراد که غالباً از جامعه تولیدکنندگان و صاحبان کسب‌وکار انتخاب نشده‌اند، نمی‌تواند واقعیت‌های محیط کسب‌وکار را به‌درستی نشان دهد. برای رفع این نقص، روش‌های «پیمایشی» یا نظرسنجی از صاحبان کسب‌وکار طراحی شده‌اند.

گزارش حاضر خلاصه‌ای از روش‌شناسی دو گزارش «پیمایش‌های بنگاه» و «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه» است که توسط بانک جهانی و بانک اروپایی بازسازی و توسعه تهیه شده و با اتکا بر روش‌های علمی، به نظرسنجی از بنگاه‌های بیش از ۱۲۰ کشور جهان در رابطه با کیفیت محیط کسب‌وکار

پرداخته می‌شود. با استفاده از این روش‌شناسی جدید می‌توان مشکلات بنگاه‌ها را به صورت طبقه‌بندی شده‌ای بیان کرد و برخلاف روش‌های قبلی به تقسیم‌بندی کلی بخش‌های اقتصادی اکتفا نکرد. در واقع ویژگی‌های مختلف بنگاه اعم از اندازه بنگاه (تعداد شاغلین)، نوع صنعت (به تفکیک کدهای ISIC)، نوع مالکیت، وجود صورت‌های مالی، فعالیت به صورت مستقل یا جزئی از بنگاهی بزرگتر و... شناسایی می‌شوند که این امر می‌تواند به ارائه راهکارها و سیاست‌های متناسب با ویژگی‌های خاص بنگاه‌ها منجر شود. همچنین ابعاد گسترده‌ای چون مقررات‌گذاری، مالیات، فساد، تأمین مالی، زیرساخت‌ها، نوآوری و فناوری، تجارت، نیروی کار، جرم و جنایت، بخش غیررسمی، جنسیت و غیره پوشش داده می‌شوند.

این گزارش‌ها توانسته‌اند معیار جدید و جامعی برای مقایسه محیط کسب‌وکار کشورها فراهم ساخته و نیز در طول زمان رصد تأثیر سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کشورها را ممکن سازند. جمهوری اسلامی ایران در شمار کشورهای مورد بررسی در این گزارش‌ها قرار ندارد، اما گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه استاندارد این گزارش‌های بین‌المللی می‌تواند امکان مقایسه ایران با سایر کشورها را فراهم آورد. همچنین الگوبرداری از این روش‌شناسی برای طراحی و سنجش شاخص‌های بومی، می‌تواند ابزار سیاست‌گذاری مطلوب‌تری نسبت به شاخص‌های خارجی که در حال حاضر مبنای تحلیل‌های محیط کسب‌وکار در ایران قرار گرفته‌اند، فراهم نماید.

منابع و مأخذ

1. Interprise Surveys Indicator Descriptions, May 2012.
2. Fankhauser, Samuel; *Doing Business in Transition Countries*, *European Bank for Reconstruction and Development*
3. Tanaka, Hitoshi and Tatsuro Iwaisako, Intellectual Property Rights and Foreign Direct Investment: A Welfare Analysis, *European Economic Review* 67 (2014), 107-124.
4. World Bank, *Trends in Corruption and Regulatory Burden in Eastern Europe and Central Asia*, Washington, 2011.
5. M.Ali Kemal, Property Rights and Corruption: the Case of Pakistan, MPRA Paper, NO. 55709, December 2007.
6. ebrd-beeps.com
7. World Bank's Enterprise Survey- Understanding the Questionnaire, December 2010, <http://databank.worldbank.org/data/download/g20fidata/G20%20Set%20Methodology.pdf>
8. International Data Service Center (IDSC), Online at: Idsc.iza.org/?page=27&id=311
9. G20 Financial Inclusion Indicators (Methodology), Global Partnership for Financial Inclusion (GPII), Work Plan 2011-2012.
10. Julan Du, Yi Lu and Zhigang Tao, Property Rights Protection and Enterprise Performance: the Role of the State in Resolving Business Disputes, April 2010, http://www.hse.ru/data/2011/06/22/1215647212/Property_Rights_Protection_and_Enterprise_Performance_HSE.pdf

شماره مسلسل: ۱۴۸۴۵

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: «پیمایش‌های بنگاه» و «پیمایش‌های محیط کسب‌وکار و عملکرد بنگاه»: مروری بر روش‌شناسی

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین‌کنندگان: هدیه ستایش، مریم احمدیان

ناظران علمی: سیدامیر سیاح، سیدمحسن علوی‌منش

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. محیط کسب‌وکار

۲. پیمایش بنگاه

۳. بانک جهانی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۲/۲۶